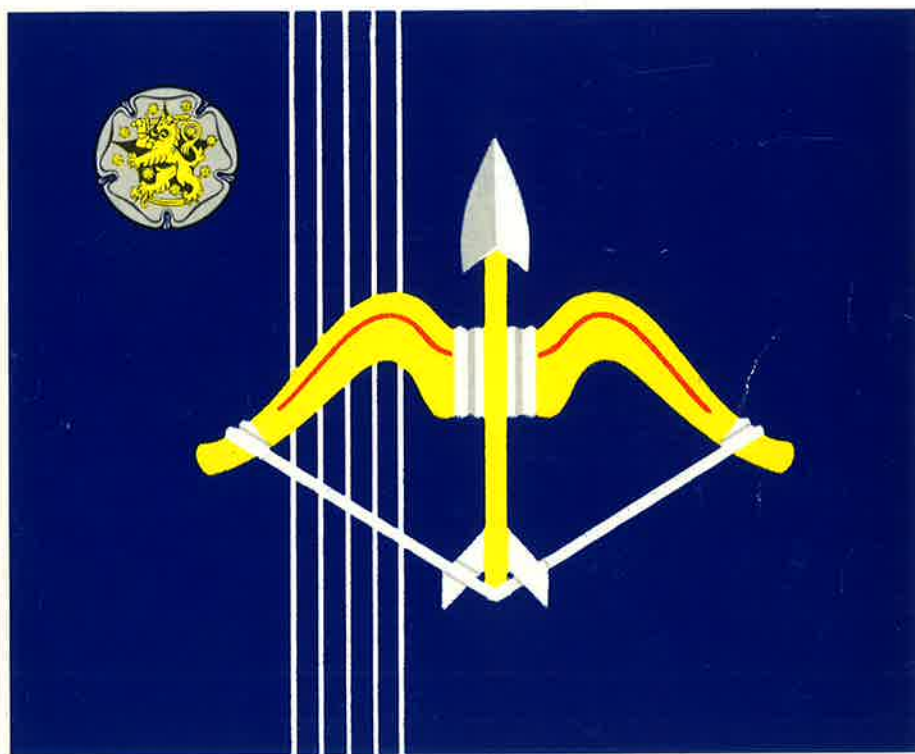

Mikkelin Reservinupseerit

EILEN - TÄNÄÄN

1931 - 1981

Mikkelin Reserviupseerikerho ry
Mikkelin Reservinupseerit ry:n
vaiheet vuosilta
1931–1981

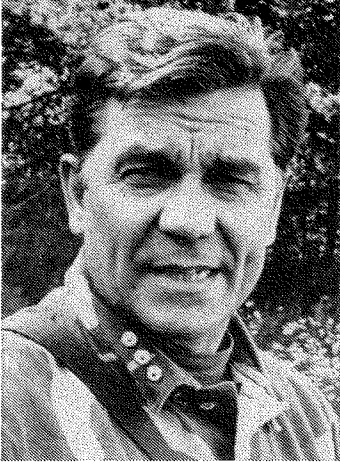
HISTORIATOIMIKUNTA

Puheenjohtaja   *Reino Hämäläinen*

Jäsenet

Keijo Astala
Kalevi Raatikainen

Antti Auriola
Martti Tarvainen

RUL:n puheenjohtajan tervehdys

Maan ja itsenäisyyden puolustaminen ei ole tämän päivän tuotetta. Sen lähtökohdat ja perusteetkin ovat löydettävissä jo varhaisilta heimoajoilta. Maanpuolustuskäsitys perustuu siihen yksinkertaiseen ajatukseen, että jokainen mies on velvollinen puolustamaan lähimmäisiään ja yhteisöään kuin itseään. Reservin upseeristo puolestaan on yleisen asevelvollisuuden seurausilmiö.

Jäsenkuntamme koostuu kaikista yhteiskuntaluokista. Näillä perusteilla on syytä torjua senlaatuiset harhakäsitykset, että kysymyksessä olisi jonkinlainen kastijärjestelmä. Päinvastoin toimintamme on avointa ja yhteiskuntamme perusarvoja tukevaa tervehenkistä toimintaa. Meitä yhdistää korostetulla tavalla eräs hyvin tärkeä asia. Se on huoli siitä, miten suoriutua vastuunalaisesta tehtävästä kriisitilanteessa.

Pienen kansan mahdollisuudet ovat varsin rajoitetut totaalisen sodan aineellisilla alueilla. Siksi nämä rajoitukset on pyrittävä korvaamaan suhteellisesti suuremmalla henkisellä ja fyysisellä panoksella. Varsinkin henkinen maanpuolustus on asia, joka jokaisen järjestömmen jäsenen ja jokaisen suomalaisen tulisi käsittää ja omaksua. Tämä tarkoittaa kansakunnan kaikkien sellaisten henkisten voimavarojen ja ominaisuuksien kokoamista ja lujittamista, joita tarvitsemme sekä rauhan että sodan aikana valtakunnan valtiollisen riippumattomuuden, alueellisen koskemattomuuden ja laillisen suomalaisen kansanvaltaisen yhteiskuntajärjestelmän puolustamiseksi.

Jos oletamme Suomen erääksi totaalisen sodan yksiköksi, täytyy meillä suomalaisilla olla jokin ideologia, jota ja jonka avulla puolustaa. Tämä ideologia on se kokonaisuus, johon elimellisesti kuuluvat suomalaisen kansanvallan perusarvot; Isänmaa, puolueettomuus ja maanpuolustus.

On selvää, ettei mikään päänäpistö ole synnyttänyt reservin upseerien järjestömuotoista toimintaa. Taustalla ovat vakavat ja yleisesti hyväksytyt perusteet. Meidän tehtävämme on vain jatkaa ja koko ajan uudistua ajan hengen mukaisesti.

Viime vuosien aikana on järjestömme sisällä kiinnitetty erityistä huomiota reserviupseerikerhojen sisäisen hengen ja toimintamotivaation parantamiseen. Lisäksi on korostettu, että toiminnan kaikilla tasoilla tulee olla hyvin suunniteltua, tavoitteellista ja analyyttistä. Meidän aikamme osallistuja asettaa verrattain korkeat vaatimukset sen järjestön toiminnan sisällölle ja tavoitteille, jonka piirissä hän haluaa toimia. Tänä päivänä haluamme vastata tähän haasteeseen nykyaikaisella tavalla näin: järjestö voi olla pieni tai suuri, rikas tai köyhä, mutta se ei saa olla heikko. Heikkous piilee tavallisesti toiminnan sisällön ja johdon uusiutumattomuudessa.

Vahvoja olemme silloin, kun 80 prosenttia suomalaisista reservin upseereista toimii aktiivisesti järjestömme piirissä. Vahvoja olemme silloin, kun vuosikymmenien aikana toimintamme perusteita kaivelevat tai arvostelevat "piikit" on lihastamme viimeistä okaa myöten revitty pois ja todettu perusteettomiksi. Vahvoja olemme silloin, kun toiminnastamme ulkopuolelle jäävät epäröimättä voivat todeta: miehekästä toimintaa suomalaisen yhteiskunnan hyväksi!

Mikkelin Reserviupseerikerho on viiden vuosikymmenen ajan tehnyt arvokasta työtä kotikaupunkinsa reservinupseerien yhdyssiteenä ja maanpuolustustahdon lujittajana. Vuosikymmenien aikana vastuun kantajat voivat vaihtua ja uusiutua, mutta toimintamme perusteet maanpuolustuksen hyväksi pysyvät edelleen samoina: Ei ketään vastaan, vaan kaikki Suomen puolesta!

Suomen Reserviupseeriliiton nimissä tervehdin juhlivaa reserviupseerikerhoa, kiitän kerhon johtoa ja jäsenkuntaa suoritetusta arvokkaasta työstä sekä toivotan menestystä kerholle uuden aktiivisen vuosikymmenen alkaessa.

Onnea ja eteenpäin!

Waldemar Bühler

RUL:n puheenjohtaja, kapteeni

Päytäkirja, tehty Reserviup-
seeriin kuuluvaan Miehien palloasteon
perustavassa kokouksessa Miehke-
lässä, Suojeluskunnan talolla
30. 1. 51. Läsnä olivat seuraavat
res. upseerit: res. luutn.
E. Tuuskinen, res. ins. luutn. V.
Ruuskanen, res. vänrikki Rii-
nen, Palomäki, Virala, Holopai-
nen, Lelja, Naarre ja Lättilä.
sekä res. luutn. Häiri.

1 §.

Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin res.
ins. luutn. Ruuskanen ja pöytäkirjaksi res. vänr.
Lättilä.

2 §.

Puheenjohtaja luki Reserviupseeriin kuuluvien sää-
nöt, josta jälkeen päätettiin perustaa Miehke-
län Reserviupseeriin ja hyväksyttiin sää-
nöt sekä luettut säännöt näin sovelletuina.

3 §.

Kokouksen päätäkirjan tarkastajiksi valit-
tiin res. vänr. Palomäki ja Lelja.

4 §.

Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin v. 1951
res. luutn. Häiri.

5 §.

Hallituksen jäseniksi v. 1931 valittiin:
res. lehti. Peltomäki, res. ins. lehti. Ruuskanen
ja res. värikit. Tasanen ja Lattila.

6 §.

Tilintarkastajiksi valittiin res. värikit Ho.
lopainen ja Lilja.

7 §.

Vuoden toimintasuunnitelma jaettiin halli-
tuksen jäjeskettävänä huomioonottaen, että
satunnaisia harj. tilaisuuksia ja luentoja
pidetään 2 kertaa vuorokaudessa ja kesä-
aikaan harvemminkin.

8 §.

Pääasiainjoitusmaksua jäseniltä päätet-
tiin 5 mk. 20:- ja jäsenmaksua v. 1931 5 mk
20:-.

Kokouksen pöytäkirja.

H. Rautio.
Sihteeri.

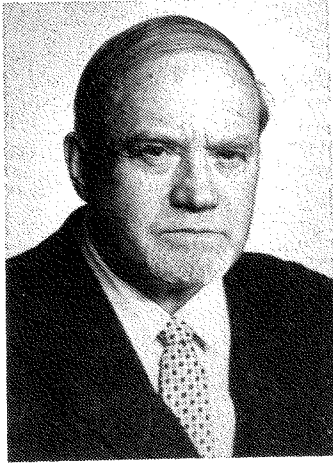
Pöytäkirja tarkastettu ja hyväksytty.

Mikkelissä, 12. 1931.

Keijo Astala

Mikkelin Reserviupseerit

EILEN – TÄNÄÄN

Tämän Mikkelin Reserviupseerikerho ry:n, myöhemmin Mikkelin Reservinupseerit ry:n historiikin on kirjoittanut kerhon jäsen filosofian maisteri, kapteeni Keijo Astala, joka jo 10 vuotta sitten kerhon 40-vuotisjuhlaan kirjoitti historiikin siihen astisesta toiminnasta.

Historiatoimikunta

1. AIKA ENNEN VUODEN 1944 VÄLIRAUHASOPIMUSTA

Ruotsi Suomessa perustuivat jo Kustaa Vaasan aikaiset sotaväkeen pakko-otot siihen käsitykseen, että vapaat talonpojat olivat oikeutetut ja velvolliset puolustamaan niin itseään kuin lähimmäisiään ja yhteistä omaisuutta. Täällä oli asevelvollisella armeijalla siis jonkinlainen pohja jo paria vuosisataa aikaisemmin kuin muualla Euroopassa. Samoin voitaisiin vakinaiseen väkeen kuulumattomia johtajia ja reserviupseerien edeltäjiä, Juho Vesaisia, Antti Kivekkäitä, Pietari Långströmejä ja Olli Tiaisia, etsiä vaikkapa 30-vuotisesta sodasta mm Lech-virran ylittäneiden savolaisten sillanrakentajienkin keskuudesta. Upseerikoulutus oli Ruotsin vallan ajan lopulla Savon prikaatin sikäläisessä kadettikoulussa aikansa huippuluokkaa.

Tämä Haapaniemen kadettikoulu siirrettiin pian rauhan jäkeen Haminaan kasvattamaan upseereita Venäjän armeijan joukko-osastoille. Suomen autonomisen Romanovien suuriruhtinaskunnan aikainen v:n 1878 asevelvollisuuslain nojalla syntynyt ns "vanha väki" oli kansanarmeija, jolle koetettiin saada omat reserviupseerinsakin. Koulutettujen joukko jäi kuitenkin koko maassa 104:ään, kun ko väki sortovuonna 1903 lakkautettiin.

V. 1918 oli näin ollen luotava sotaan pystyvä armeija alusta alkaen, miehistön osalta kokonaan ja myös päällystön osalta melkein kokonaan kouluttamattomista asevelvollisista. Vain ylijohdon riitti ehkä kadettikoulun ansiosta jokseenkin

kirjavia upseerivoimia. Tosin Saksassa koulutetut jääkärit saapuivat juuri sopivimmalla hetkellä.

Johtajapuutetta koetettiin korjata Vimpelin sotakoululla, jonka perinteiden vaalija on RUK. Tosin tämä alunperin 144:lle esikoulutusta saaneelle ylioppilaalle tarkoitettu kaksi- ja puoliviikkoinen kurssi vastasi nykyisellään hätäistä ryhmänjohtajaopetusta. Vöyrin sotakoulu oli jo kuusiviikkoinen. Päämajan reserviupseerikoulun oppilaat ylennettiin reservivänrikeiksi Mikkelissä 28. 4. 1918. Erinimisten upseerikurssien jälkeen perustettiin lopulta yleisen asevelvollisuuslain voimaan tultua 1. 4. 1920 Haminan reserviupseerikoulu valmistamaan päällystää Suomen armeijalle.

Jo 1920-luvun lopulla alkoi valtiollinen taivas väläytellä sellaisia merkkejä, että reservissä olevien upseerien jatkokoulutusta ja yhteenkuuluvaisuuden tunteen vahvistamista pidettiin välttämättömänä, jotta upseerikunta voisi tilanteen vaatiessa täyttää sille asetettuja tehtäviä. Suuremmille paikkakunnille muodostettiin suojeluskuntain upseeriosastoja. Helsinkiin v.1925 perustetun reserviupseerikerhon lisäksi katsottiin paikallisten kerhojen syntymistä välttämättömäksi. Niinpä tammikuussa 1931 perustettiin reserviupseerikerho Mikkeliin. Kerhon 30-vuotishistoriikissa kerrotaan toiminnan alkua lennokkaalla tavalla:

”Monet muistanevat vielä aseman aukion vieressä olleen talvisodan pommituksissa tuhoutuneen Mikkelin vanhan seurahuoneen. Vapaussodan aikana oli siellä kenraali Mannerheimillä päämajansa ja talvisodassakin se oli tuhoutumiseensa asti päämajan käytössä. Tähän huoneistoon tammikuun 31 päivänä 1931 reserviluutnantti J.A. Harin kokoonkutsuessa neuvottelussa läsnäolleiden parinkymmenen upseerin päätökseksi tuli reserviupseerikerhon perustaminen.” Perustavan kokouksen pöytäkirja on ollut 30-vuotiskertomusta kirjoitettaessa tavoittamattomissa ja sen vuoksi joudumme perustamistilaisuuden kohdalla lähdekritiikin eteen. Löydettyssä pöytäkirjassa mainittu perustamiskokous ei ole ollut päämajan romantisoimalla seurahuoneella vaan suojeluskuntatalolla eikä upseereita ole ollut paikalla 20 vaan 10. Perustajajäsenistä on Yrjö Kaarre vielä vaikuttamassa mukanaamme.

Kerhon puheenjohtajaksi valittiin reserviluutnantti J.A. Hari ja sihteeriksi reservivänrikki F.E.Lättilä. Samaan aikaan esille herännyt ajatus koko maan käsittävän reserviupseeriliiton perustamisesta, johon eri paikkakunnilla toimivat kerhot tulisivat liittymään, pitkitti jonkun verran yhdistyksen rekisteröintiä, mutta ei toimintaa. Koulutustilaisuuksia, luentoja, harjoituksia ym oli vuonna 1931 8 ja ampumakilpailuja 2. Jäseniksi ilmoitautui 24.

Koska vasta taistelun alettua kuulemma tulee esille, kuuluuko asianomainen siihen noin kymmenenteen osaan sotilaista, jotka uskaltavat ampua vihollista tähdätyllä tulella ja koska kuulemma vain noin kymmenennellä osalla upseereista tulee tällöin esille synnynnäinen neuvokkuus ja johtamiskyky ja koska nämä

Toiminnan näin tyrehtyessä muutamien vuosien kuluttua, heräsi kerho reservin kertausharjoitusten alkamisen aikana vuosikokouksessa 15. 2. 1935 uudelleen toimintaan. Puheenjohtajaksi tuli reserviluutnantti E.J.Saarinen. Johtokuntaan tuli vielä nykyisinkin mukana olevat reserviluutnantit Aukusti Pasanen ja Yrjö Kaarre sekä reservivänrikki Antti Vahvaselkä. Tällöinkin vahvasti koulutussuunnitelmat suojeluskuntapiiri, joka luovutti opettajat ja luentosalin. Osallistujat saivat laskea harjoitusajan suojeluskuntaharrastustunneiksi.

On selvää, että puolustusharrastus on yhteydessä Euroopan valtiolliseen tilanteeseen. Kansainliitto osoittautuikin 1932 kykenemättömäksi hyökkäysten torjumi- seen, joten liittoutumattoman Suomen turvattomuus asetti puolustustahdon mahdollisten yllättävien tapahtumien eteen. Vuonna 1935 Saksa varustautui ja Neuvostoliitto ja Ranska tekivät sopimuksen. Rajan toisella puolen tapahtunut suomalaisväestön kohtelu ja hajoittaminen, jota siellä pidettiin oikeutettuna turvallisuustoimenpiteenä, oli omiaan vavahduttamaan suomalaisia, jotka tähän aikaan katsoivat voivansa olla heimolaistensakin puolesta puhujia.

Erikoisen sysäyksen kerhon toiminnalle antoi reserviluutnantti N.A.Osaran käynti Mikkelissä ja selostus reserviupseeriliiton toiminnasta. Vuonna 1935 oli koulutustilaisuuksia 15 ja osanottajaluku vaihteli kymmenestä viiteentoista. Jäsenluku nousi vuonna 1939 40:een.

Tänä aikana oli sodanvaaran takia koulutustoiminta uutteraa. Se käsitti karttaha- rajoituksia ja taistelutoiminnassa tarvittaviin aseisiin tutustumista, yleissotilaallisia luentoja ja taisteluharjoituksia sekä liikekannallepanon seuraamista. Vuodesta 1931 lähtien osallistuttiin suojeluskuntapiiriin valmennuskursseille, joukkueen- johtaja- ja komppanianpäällikkötutkintoihin ja taisteluharjoituksiin. Vuonna 1938 olivat mainitut tutkinnot erikoisesti esillä ja vuonna 1939 seurattiin yleistä taktillista luentosarjaa ja tutkittiin eri aselajien yhteistoimintoja. Ampumaharjoi- tuksia ja -kilpailuja ei unohdettu.

Talvisota keskeytti vuonna 1939 kerhon koulutustoiminnan ja kerhon jäsenet joutuivat 14.000 muun Haminan reserviupseerin rinnalla armeijan riveissä käytännössä täyttämään velvollisuuttaan ja sovelluttamaan saamaansa sotilaskou- lutusta käytäntöön. Talvisodan päätyttyä kiinnitettiin huomiota kaatuneiden reservin upseereiden perheiden taloudelliseen tukemiseen, alttiin maanpuolustus- hengen säilyttämiseen ja sotakokemusten pohtimiseen sekä tallettamiseen. Ohjelmaan kuului keväällä 1941 suojeluskuntapiiriin myötävaikutuksella järjestet- ty maastoretkeily tutustumaan Lappeenrannan kohdalla kaikessa kiireessä raken- netun puolustuslinjan linnoitustoihin sekä laitteisiin. Onhan todettavissa, että joukot käyttävät yleensä tarkoin hyväkseen heille tutut puolustuslaitteet, kun sen sijaan vaikka kuinka kalliit ja tehokkaat heille vieraat varustukset jäävät usein helposti käyttämättä. Keväällä 1941 oli koulutustoiminta tehokkaimmillaan. Seulottiin sotakokemuksia ja pidettiin maastoharjoituksia. Karttahaarjoitukset, aseiden ominaisuudet, sotapelitehtävät ja joukkueen- sekä komppanianpäällikön tehtävät ovat sille leimaa antavia.

Maanpuolustusjuhla 1976

Jatkosodan sytyttyä 22. 6. 1941 alkoi koti-Suomen kerholle luonnollisesti toiminnassa hiljainen kausi. Muodolliset asiat hoidettiin ja vuosikokoukset pidettiin. Osanotto niihin oli vähäistä. Mutta sen sijaan kerhon jäsenmäärä kasvoi sodan aikana ollen vuoden 1944 alussa 107. Tähän vaikutti Mikkeliissä sijaitseva päämaja, johon komennettuja upseereita ilmoittautui paikalliseen kerhoon. Suomen armeijan rintamamiehet täyttivät yleensä jäyhästi tehtävänsä niin kuin aliupseerit ryhmän, konekiväärin tai tykinjohtajina tai joukkueen varajohtajina joutuivat joskus vastaamaan koko joukkueesta tai komppaniastakin, ei myöskään juuri koskaan asetettu kyseenalaiseksi joukkueen- tai tulenjohtajana toimivan vänrikin asemaa. Joukkue tai tulenjohtue pysyi koossa ja pääsi sinne, minne sen johtaja kykeni hengissä etenemään. Ylemmille johtoportaille oli reservivänrikki tai -luutnantti varma tekijä, jolle voitiin sälyttää vastuuta viimeiseen hengenve-toon asti. Sodankäynti ja sen saavutukset eivät olisi olleet mahdollisia ilman näiden joukkueen- ja tulenjohtajien sekä komppanian ja patterin päälliköiden panosta tilanteissa, joissa vaikea haavoittuminen oli säännönmukaista ja naarmuita säilyminen suuri ihme. Motituksia huomioiva liikkuva taistelunjohtaja joutui muita enemmän vihollisen tähystyksen silmiin. Sodan loppuvuosina ei ollut enää suuria eroja aktiivi- ja reserviupseereiden ammattitaidossakaan, joten upseerien arvomerkkien ja arvonimien yhtäläistäminen osoitti reserviupseereiden lisääntyvää ja ratkaisevaa merkitystä. Aktiiviupseereita ei paljoakaan riittänyt etulinjan tehtäviin ja miehistö tunsu reserviupseerit enemmän omikseen, joten

reserviupseerinimityksen poistaminen ja kullaväristen arvomerkkien antaminen kaikille upseereille poisti samalla kahnausmahdollisuuksia. Harva reserviläinen välitti siitä, ettei heillä ollut samaa palkkaa kuin vakinaisen väen miehillä.

Sodan aikana tajuttiin reserviupseerikerhon ja -liiton olemassaolon merkitys ja ne alkoivat suorittaa huoltotyötä taloudellisesti vaikeaan asemaan joutuneiden kaatuneiden upseeriveljien perheiden keskuudessa. Taistelukentillä kaatui 60 Mikkelin seudun upseeria. Sankarihaudoissa lepäävien reserviupseereiden valkoiset ristit kertovat viimeiseen asti kestäneestä velvollisuudentunnosta ja uhrialttiudesta sekä velvoittavat kerhon jäseniä alttiiseen toimintaan isänmaan ja sen vapauden hyväksi. Reservin upseerithan olivat yleensä selvinneet kiitettävästi tehtävästään, joka alun perin ei ollut heidän, toteaa ylipäällikkö päiväkäskyssään.

Kerhon kaatuneiden määrä ei suinkaan anna mitään selvää kuvaa sodan tappioista. Kaikki paikkakunnan reserviupseerit eivät suinkaan kuuluneet kerhoon ja siihen kuului myös naapuripitäjien reserviupseereita. Mikkelin 10642-asukkaisen kaupunkiseurakunnan n 207 sodassa menehtyneeksi ilmoitetusta miehestä oli n 46 upseeria, joten yli viides osa tämän pienen varuskuntakaupungin kaatuneista oli upseereita. Suomi oli onneksi kouluttanut riittävän määrän miehiä näihin tehtäviin. Sille ei käynyt niin kuin Saksalle, jolta upseerit näyttävät loppuneen kesken, kun itärintamalla joukkueenjohtajan keskimääräinen toiminta-aika supistui seitsemäksi vuorokaudeksi ja komppanian päällikön 3 viikoksi.

2. VAARAN VUODET 1944–1948

Rauhansopimusten ehdot antoivat mahdollisuuden vainotoimenpiteisiin ja vääristeleeseen tulkintaan, varsinkin kun Suomen oli sitouduttava ”poistamaan maasta facisminluontoiset järjestöt, jotka harjoittivat yhdistyneille kansakunnille ja Neuvostoliitolle vihamielistä propagandaa.”

Valvontakomissiolla ei ollut huomauttamista reserviupseeriliiton toiminnasta. Sen hätkähdyttävä kiinnostus liiton asiakirjoja kohtaan ja niiden jäljennösten pyynnöt kuuluvat kuitenkin johtuneen siitä, että sillä taholla haluttiin saada mallisääntöjä vastaavanlaisen järjestön luomiseksi omassa maassa. Sillä taholla käsitettiin, että koska yleiseen asevelvollisuuteen perustuvaa kansanarmeijaa ei lakkautettu, kuului siihen upseereita, joilla sai olla oma järjestönsä. Mutta toisaalta Valpo oli tottunut siihen, että viittaus valvontakomissionin nimeen riitti hallinnollisen mielivallan toteuttamiseen. Mutta hekään eivät saaneet hallitusta reserviupseeriliiton lakkauttamiseen. Väitettiin, että liiton johtohenkilöt olivat etupäässä lakkautettuihin järjestöihin kuuluneita ja että liitto toimi lakkautettujen suojeluskuntajärjestön ja aseveltiliiton hengessä ollen niiden työn jatkaja. Kerhoilloissa oli muka ylläpidetty hallituksen ja Neuvostoliiton vastaista henkeä ja liitto oli rikkonut upseerien sotilaallisesta koulutuksesta annettuja määräyksiä. He eivät kuitenkaan pystyneet väitteitään sen enempää todistamaan.

Tilannetta kuvaava oli erään kansanedustajan lakkauttamisvaatimus. Hän näet esitti, että Mikkelin reserviupseerit olivat vierailleet Savonlinnassa ja tutustuneet siellä Olavinlinnaan, jossa ohjelmassa oli ollut kahvitarjoilu. Tämän lisäksi oli tutustuttu Lypsyniemen konepajaan ja pidetty pistoolikilpailu. Tämä oli muka selvää huollon ja sodan käynnin harjoittelua sotilaallisessa linnoituksessa. Mutta nämä väitteet herättivät silloisessa eduskunnassa vain suurta hilpeyttä. Asiaa pidettiin huvittavana.

Eräissä puheenvuorossa kerrottiin reserviupseeriliiton harjoittaneen ”imperialismiaan” muullakin tavoin mm auttamalla sotien jälkeen kaatuneiden omaisia ja puutteessa olevia. Asianomainen henkilö tunsu myös valvontakomissionin kannan. Lopulta oikeuskanslerin suorittamassa tutkimuksessa todettiin, ettei kiellettyä opetusta oltu annettu ja etteivät urheilulliset ampuma-, maasto- ja suunnistamiskilpailut ole kiellettyä sotakoulutusta.

Keväällä 1948 Suomen ja Neuvostoliiton välillä solmittu ystävyys- yhteistyö- ja avunantosopimus lopetti puheet puolustuslaitoksen tarpeettomuudesta ja avasi puolustuspoliittisesti uudet näköalat. Reserviläisille sallitut yhteiset harrastukset muuttuivat ajan vaatimusten ja lakien mukaan.

3. YSTÄVYYS-, YHTEISTYÖ JA AVUNANTOSOPIMUKSESTA (YYA) 1948 VUOTEEN 1971

Rauhanehdot poistivat maasta suojeluskuntalaitoksen, kielsivät sotilaskoulutuksen puolustusvoimien ulkopuolella ja estivät myös reserviupseerikerhoilta mahdollisuudet kouluttaa jäsenkuntaansa sodan varalta. Kerhojen toimintaa ei tosin kielletty, mutta vuonna 1949 oli niiden säännöt rekisteröitävä uudestaan. Sääntöjensä 3 §:n mukaan ne toimivat lähinnä reservin upseerien ammatillisena yhdyssiteenä eli siis ilmeisesti ammattiyhdistyksenä. Kerho saa

- 1) edistää maanpuolustusasiain seuraamista jäsenten keskuudessa huomioonottaen kansainväliset sopimukset,
- 2) huolehtia urheilu- ja kilpailutoiminnan avulla jäsentensä ruumiillisesta kunnosta,
- 3) korostaa jäsentensä vastuuta ihmisenä ja kansalaisena,
- 4) tukea jäseniään sekä heidän omaisiaan ja valvoa heidän taloudellisia etujaan,
- 5) vuonna 1954 hyväksyttiin tähän lisäyksenä ampumaurheilu kuitenkin huomioonottaen, että on vältettävä kaikkea sellaista toimintaa, mikä olisi ristiriidassa yleisten säännösten ja rauhanehtojen kanssa.

Kerho on sittemmin saanut uudet säännöt 1. 4. 1968. Sen nimeksi tuli Mikkelin Reserviupseerit ry. Vuosikokous vaihtui kevät- ja syyskokouksiin. Kerhon nimen muuttamista yhdistykseksi on katsottu perinteiden maahan polkemiseksi.

Maanpuolustusasiain seuraaminen

Maanpuolustuksen kehityksen seuraaminen huomioonottaen kansainväliset sopimukset on tapahtunut esitelmien muodossa. Esitelmäsihtijöinä ovat toimineet osittain kerhon omat voimat ja osittain kutsutut asiantuntijat. Niinpä on kenraaliluutnantti A.F. Airo esitelmöinyt talvisodasta päämajoituspäällikön kanalta, eversti Paavo Lammetmaa "Jalkaväkisotilaasta, taistelulentien kuninkaasta", eversti Bertil Ikonen "Muurmannin radan katkaisemisesta", eversti luutnantti Matti Nevasaari "Venäläisten maihinnoususta Tuulokseen ja Viteleeseen", siis Laatokalla. Muina esitelmäsihtijöinä ovat olleet kenraalit Taavetti Laatikainen, Kai Savonjousi ja Tauno Viljanen. Ikäänkuin sodankokemusesitelmien huipentumana pohdittiin viimeksi mainitun kanssa Kannaksen läpimurtoa vuonna 1944, jossa ilmeisesti väheksityt venäläiset yllättivät meidät peliin uhraamansa sotatarvikemäärän valtavuudella. Suomalaisethan olivat jättäneet pääpuolustuslinjansa suomaastoon, johon ei voitu kaivautua, eivätkä olleet vaivautuneet siirtämään sitä harjumaastoon, johon olisi ollut helppoa linnoittautua. Sodan jälkeen seurattiin mielenkiinnolla menneiden sotien tapahtumia, yleisluontoisia selostuksia puolustuslaitoksesta, väestönsuojelusta jne.

Ennen pitkää on kerholaisilla ollut tilaisuus kertaus- ja taisteluharjoitusten seuraamiseen.

Omat voimat ovat käsitelleet lähinnä taloudellispoliittisia katsauksia, selostuksia ulkomaanmatkoista jne.

Puolustuslaitoksen kehityksen ja uusien virtausten seuraamisessa on kerho saanut toiminnalleen tukea sotilaspöytäkirjasta ja varuskunnan päälliköiltä. Erikoisesti on todettava, että sodanjälkeiset varuskunnan päälliköt Sakari Simelius, E.N. Hämäläinen, Yrjö Tikka, Paavo Lammetmaa, Jouko Hynninen, Kalevi Sarva, Niilo Väänänen, Veikko Rusanen, Veikko Linnakko, Sakari Annala, Ilkka Halonen ja Hannu Arovaara ovat myötämielisesti suhtautuneet tähän yhteistoimintaan. Kerho on saanut v 1961 upseerikerholta nimikkohuoneen, Jousi-huoneen, joka on kalustettu liikelaitoksilta ja yksityisiltä saaduin lahjoituksinkapteeni Eero Jokilehdon suunnittelun mukaisesti. Kerholla ei ollut aikaisemmin mitään majapaikkaa. Mutta huone oli kalustettava. Hankittiin valaisimet (Idman), honkapöytä, lepotuoleja (Häkli, Asko), tupakkapöytä, asiakirjakaappi, lehtihylly ja huoneen yläosaan lastulevykaappi. Liikelaitosten lahjoitusten lisäksi tarvittavat varat saatiin myymällä kustakin kahdeksasta istuintynnyristä kerhon jäsenille neljä nimikko-osuutta. Yhdeksäs istuintynnyri omistettiin kerhon puheenjohtajien nimiin.

Tupaantuliaiset järjestettiin kolmena osana: 1. varuskunnan edustajille, 2. kunnostusta avustaneille lahjoittajille, joita oli 25 liike-elämän edustajaa, ja 3. reserviupseerinaisille. Huone oli kerhon jäsenten käytössä. Ravintolaan heillä oli täydet oikeudet, mutta he eivät saaneet tuoda mukanaan kerhoon kuulumattomia.

V 1970 siirrettiin reserviupseerien kalusto ns punaiseen huoneeseen, joka oli isompi ja jonne saatiin lisäkalustoa upseerikerholta. Jousi-huoneesta tehtiin baari. Prikaatin siirryttyä Karkialammille on entinen tarkka-ampujapataljoonan kasarmi siirtymässä museotarkoituksiin.

Kerho sai 30-vuotisjuhlansa yhteydessä oman lipun ja aikanaan ampumatoimintaa varten "pyssyjä":

3 kpl ilmapistooleita

2 kpl "Colt" pistooleita

2 kpl "Suomen Leijona" pienoiskivääreitä

Upseerikerholta on saatu paikka kerhoiltoja varten joka kuukauden toisena tiistaina. Ohjelmaan on kuulunut esitelmä sekä filmejä.

Varuskunnan upseerien kanssa alkoi yhteistoiminta varsinaisesti vuonna 1948, jonka jälkeen koetettiin vuosittain viedä läpi yhteistä esitelmä- ja kilpailuohjelmaa. Täten ovat kerhon upseerit päässeet kuulemaan varuskunnan upseerien kanssa heille sopiviksi katsottuja esitelmiä.

Ennen Pariisin rauhaa turvautuivat reserviupseerikerhot koulutustoiminnassaan suojeluskuntajärjestöön ja kerhojen tehtävänä oli huolehtia lähinnä valistustyöstä, jonka avulla kaikki reserviupseerit saatiin jatkokoulutuksen piiriin – näin kuului v 1936 toimineen komitean mietintö.

Sotien jälkeen syntyi uusia reserviupseerikerhoja siinä määrin, että reserviupseeriliitto päätyi suunnittelemaan piirijakoa keskinäisen yhteistoiminnan hoitamista ja paikallisten kerhojen toiminnan avustamista varten. Niinpä jo v 1952 luotiin piiriorganisatio, jossa Savon ja Etelä-Saimaan alueelle ensin syntyi saimaan reserviupseeripiiri, joka vaikeiden yhteyksien takia jakautui Suur-Savon ja Etelä-Karjalan piireiksi 1956. Suur-Savon 7:stä reserviupseerikerhosta Mikkelin oli suurin ja keskeisen asemansa vuoksi se joutui vastaamaan suuressa määrin piirin toiminnasta sen jäsenten joutuessa piirin tehtäviä hoitelemaan.

Valistusluontoinen toiminta kehittyi huomattavasti 1960-luvulla. Pyrittiin saamaan ainakin yksi kiinteä kerhoilta kuukaudessa määrättyinä päivinä. Sen ohjelmaan pyrittiin liittämään yksi sotilasaiheinen esitelmä, jotta voitaisi seurata sotilaallista kehitystä. Tämä saatiin läpiviedyksi. 1960-luvun puolivälistä alkaen ohjelmaan liitettiin totaalisen maanpuolustuksen eri alat ja viime vuosina turvallisuuspolitiikan kysymykset. Jäsenistölle pyrittiin antamaan maanpuolustustietoutta laajemmaltakin alalta kuin mitä varusmieskoulutus tarjoaa.

Ruumiillinen kunto

Jäsenten ruumiillisen kunnon ja maanpuolustusurheilun ylläpitämisen merkeissä on järjestetty kilpailuja ja retkeilyjä. Vuoden 1950 jälkeen tehtiin retki

Terttiin, jossa kilpailtiin ja esitettiin muutakin ohjelmaa. Vuoden 1954 jälkeen osallistuttiin paitsi yleisurheilu- myöskin ampumamestaruuskilpailuihin, joiden pitämiseen reserviupseeriliitto oli saanut luvan.

Vuosina 1951 ja 1969 sai kerho tehtäväkseen reserviupseeriliiton syysmestaruuskilpailujen järjestämisen. Majuri Arvi Vanosen toimiessa ensi kerralla tämän suuritöisen tilaisuuden järjestäjänä ja varuskunnan upseerien työtä säästämättömällä avulla saatiin se onnistumaan. Tämän jälkeen on Mikkelin reserviupseerikerholle uskottu useitakin vastaavia järjestelyjä esim vuosina 1948, 1957 ja 1966 liiton ampumamestaruuskilpailut. Vuonna 1961 oli Mikkelissä reserviupseeriliiton ja reserviupseeriliiton partiomestaruuskilpailut. Vuosittain on pidetty kerhon ja piirin ampuma- ja urheilukilpailuja.

Mieskohtaisesti parhaiten menestyi 1930-1950-luvuilla näissä kilpailuissa ja kolmiotteluissa (ammunta, suunnistus ja kartanluku) kapteeni Kalervo Kuokkanen, joka on ollut reserviupseeriliiton pohjoismaisissa kilpailuissa parhaana suomalaisena. Hänen kilpailuissa saamaansa kokemusta on kerho voinut käyttää hyväkseen. Vuosina 1954 ja 1955 voitti kerho nuorten upseerien ansiosta liiton talvimestaruuskilpailut.

Vuonna 1962 saatiin sisä-ampumrata avatuksi urheilutaloon ja vuoden 1969 jälkeen virastotalon alakertaan. Radan käyttäjät ovat olleet harvalukuisia. Suurinta osaa jäsenistöstä näyttää kuitenkin tyydyttävän tietoisuus siitä, että mahdollisuus sisäämmunnan harrastukseen on olemassa.

Edellisestä mainittakoon, että kerho kunnosti sen yhdessä Mikkelin aliupseeriyhdistyksen kanssa Mikkelin urheilutalosaatiön luovuttamaan kellaritilaan kansan karttuisan käden avulla. Tiilet saatiin Mikkelin Rautakaupaltaja Suur-Savon sekä Savonseudun osuusliikkeiltä, lautatavara Otavan, Löydön ja Grahnin sahoilta, muuraustyöt suoritti rakennusliike Osmo J. Korhonen ja puutyöt vastaavasti rakennusliike Asikainen. Sähkörakenteet saatiin lahjana Kone-Sähköltä ja Hankkijalta. Sisä-ampumarata oli kerhon käytössä vuosittain siivouksesta ja valoista suoritettavaa korvausta vastaan.

Viime aikoina on alettu kiinnittää huomiota kuntomarssiin ja hiihtosuorituksiin. Kuntokortit vaikuttavat jo sinänsä herättävästi, vaikka kaikilla ei olekaan tilaisuutta jokapäiväisiin puolueettoman henkilön varmentamiin suorituksiin.

Suhteet naapurikerhoihin

Alkuaikoina on Mikkelin kerhoon kuulunut ympäristönkin reserviupseereita. Ennenkuin Mikkelin ympäristöpitäjiin perustettiin omia reserviupseerikerhoja, on joku näiden reserviupseereista toiminut kerhon yhdysmiehenä. Ajan mittaan on naapurikuntiin muodostunut omia kerhojaan. Suur-Savon reserviupseeripiiriä perustettaessa v. 1956 oli alueella 7 kerhoa; Savonlinna, Mikkelä, Mäntyharju,

Pieksämäki, Sulkava, Joroinen ja Rantasalmi. Uusia kerhoja syntyi 1950-luvulla Kangasniemelle, Haukivuorelle, Juvalle, Puumalaan sekä 1960-luvulla Ristiinaan, Hirvensalmelle, Punkaharjulle ja viimeksi Enonkoski-Kerimäki-Savonrantaan. Maaseudun tyhjetessä asukkaista ei enää uusia kerhoja syntyne, vaan entistenkin osallistumista jouduttaneen suuntaamaan alueellisen toiminnan yhteyteen. Kun Mikkelissä on joku huomattava tilaisuus, on siitä ilmoitettu myös näille "eronneille kerhoille" ja kutsua on mieliihyvin noudatettu. On myös vierailtu naapurien kerhoilloissa.

Varsinkin naapurikaupunkeihin on pidetty yhteyttä. Mikkelin kerho vieraili vuoden 1948 jälkeen Savonlinnassa, Lappeenrannassa ja Pieksämäellä ja vastaavat kerhot ovat käyneet täällä.

Reserviupseeriliiton piirin perustamisen jälkeen on yhteydenotto tapahtunut yhteisillä maanpuolustushenkisillä piirijuhlilla, joita on pidetty Mikkelissä, Pieksämäellä, Savonlinnassa, Sulkavalla jne.

Kuvaavana viime vuosien kehityslinjoille voidaan pitää Reserviupseerilehden muuttumista ensiksi v 1953 Reservin Upseeriksi ja lopulta Reserviläiseksi, jotta kaikki voisivat tuntea sen omakseen.

Toimikunnat ja alaosastot

Varsinkin viime aikoina on turvaututtu toimikuntiin, jotka ahkeroivat erikoiskysymystensä kimpussa. Tällaisia ovat lähinnä kilpa- ja kuntourheilu, ampuminen, aatteellinen työ, ohjelmat, retkeily- ja autopartiointi, talous- ja yhteistoiminta-kysymykset.

Reserviupseeriliiton otettua vuonna 1952 ohjelmaansa hengellisen toiminnan, on kerhossa ollut ns "hengellinen toimikunta". Kapteeni Kosti Karakosken, yliluutnantti Aulis Lepistön ja yliluutnantti Jyrki Järnefeltin johtamana sekä kerhon pappisjäsenten avustuksella se on työskennellyt säännöllisesti ja järjestänyt erilaisia muun muassa keskustelukokouksia hengellisen elämän syventämiseksi. Se on järjestänyt vuosina 1952 ja 1957 piirin hengelliset päivät. Paikkakunnan papisto on suhtautunut suopeasti tähän toimintaan auttaen sitä. Hiippakuntamme piispatkin ovat esiintyneet näissä tilaisuuksissa keskustelukysymysten alustajina.

Suomalaiset naiset pystyivät vuosina 1939–1945 ottamalla vastaan kotirintaman ja elinkeinoelämän tehtäviä vapauttamaan arviolta 6 divisioonaa miehiä rintamalle ja he toimivat myös merkittävässä tehtävissä sotatoimialueella mm toimistoissa, muonituksissa ja ilmavalvonnassa. Naisten halu tukea jatkuvasti vapaaehtoista maanpuolustustyötä näkyy myöskin kerhomme kohdalla.

Liiton syysmestaruuskilpailuja vuonna 1951 järjestettäessä sai kerho upseerien rouvilta huomattavaa apua. He hoitivat aikoinaan Tuukkalan kilpailupaikalla

muonituksen. Siitä lähtien kyti ajatus oman naisjaoston perustamisesta ja se toteutuikin vuonna 1956. Se on toiminut kerhon rinnalla suurella menestyksellä. Osasto on rekisteröity vuonna 1969 nimellä Mikkelin Reservinupseerien Naiset ry. Siitä on Kati Kaarteen kirjoittama oma historiikki. Osasto lahjoitti kerholle oman lipun 30-vuotisjuhlassa ja 50 pienoislippua 40-vuotisjuhlassa jne.

Seuratkaamme komisario ylikuutnantti Martti Tarvaisen selostusta pelastuspalvelujärjestelystä:

”Yhdistyksemme varautui vuodesta 1969 lukien antamaan viranomaisille apua etsintä- ja onnettomuustapauksissa. Sitä varten perustettiin etsintä- ja pelastuspalvelutoimikunta. Siinä toimi hälyttäjinä 5–7 sellaista jäsentämme, jotka työnsä vuoksi olivat tavoitettavissa ja jotka tunsivat Mikkelin ja sen ympäristökuntien maaston. Heidän nimensä ja osoitteensa olivat poliisiviranomaisten tiedossa ja hälyttäjillä oli tiedot yhdistyksemme jäsenistä.

Toimintaperiaate oli se, että hälytystapauksessa tiedon vastaanottaja toimii päänäyttäjänä, välittää puhelimitse viestin 2–3 apuhälyttäjälle ja nämä samalla tavoin edelleen. Kokoon tumisen jälkeen avun pyytäneellä viranomaisella olisi ollut käytettävissään johtajareservi, josta osaa olisi voitu käyttää johtokeskuksessa ja osaa maastossa.

Systeemiä kokeiltiin laajemmin yhden kerran ja se toimi. Kysymyksessä oli läänin vapaaehtoisen pelastuspalvelun vetäjän majuri Jorma Metsolan suunnitelma, koko päivän kestänyt talviolosuhteissa tapahtunut harjoitus Hanhikankaan maastossa. Siihen osallistui puolustusvoimien, poliisin, palokunnan, SPR:n, metsästyssseurojen ym jäsenistöä. Yhdistyksemme osalta todettiin, että hälytys oli mennyt perille, osallistujia oli runsaasti ja kaikille löytyi sopiva tehtävä. Etsintä- ja pelastuspalveluun liittyvistä aiheista pidettiin useita esitelmiä upseerikerholla.

Maastotoimintaan liittyvänä mainittakoon majuri Bruno Tiaisen suunnittelema reserviläisten maastopuku. Se oli käytössä yhdistyksemme jäsenillä (Erkki Kuukka, Viljo Lyytikäinen, Mauno Punkka, Bruno Tiainen ja Martti Tarvainen) heidän osallistuessaan Padasjoella syksyllä 1971 pidettyyn ensimmäiseen valtakunnalliseen reserviläisjärjestöjen jotokseen. Pukumme herätti jotokseen osallistuneissa, joista monet olivat retkeily- ja maastoasioissa ammattimiehiä, yksinomaan myönteistä arvostelua.”

”Vastuu ihmisenä ja kansalaisena”

Vuodesta 1951 lähtien on kerhon aloitteesta varuskunnan upseereiden kanssa laskiaisena tehty rekiretki Kyyhkylään tervehtimään siellä elämänsä ehtoota viettäviä vapaus sodan veteraaneja. Heitä on muistettu muulloinkin.

Samoin on varuskunnan upseereiden kanssa vuodesta 1951 lähtien järjestetty jouluaattona sankarihautoille kunniavartio ja pieni muistotilaisuus seppelten

Edustusyleisöä 45-vuotisjuhlassa

laskuineen. Oli todella ilahduttavaa todeta kuinka jäsenet olivat valmiita uhraamaan aattoillastaan hetken tullakseen kunniavartioon haudoille. Mm kenraali Laatikainen tarjoutui tähän vartiotehtävään meidän muiden reserviläisten kanssa. Myöhemmin ovat seurakunnat, kunnat, partiopojat, teinit ja muutkin paikalliset järjestöt tulleet mukaan, joten ne ovat saaneet osakseen suuren huomion. Kerho osallistuu muinakin aikoina sankarihaudoilla tapahtuviin muistotilaisuuksiin muun muassa vainajien päivänä.

Kenraali Laatikaista voidaan muutenkin pitää itsenäisyysajan isänmaallisen suomalaisen peruskuvana. Hän kieltäytyi ottamasta vastaan reserviupseeriliiton hänelle keräämää rahasummaa 27.150 markkaa, koska hänellä oli tyydyttävät toimeentulomahdollisuudet ja koska kaatuneiden omaisia oli vielä vaikeassa taloudellisessa asemassa. Summasta muodostettiin oma rahastonsa.

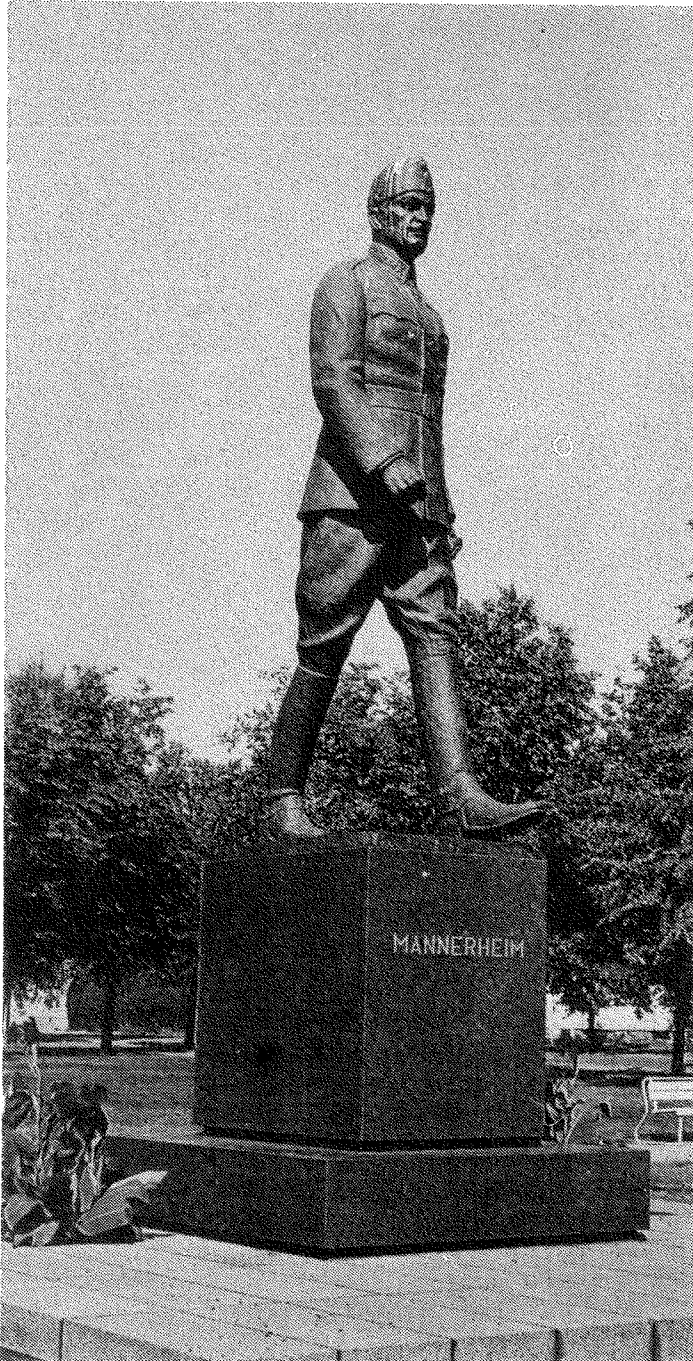
Kerho on osallistunut myös paikkakunnan sotilaallisten muistomerkkien vaalimiseen. Rämälässä 26. 9. 1962 Otto Henrik von Fieandtin muistopatsaan paljastustilaisuudessa, jossa esitelmän piti kapteeni Keijo Astala, edusti kerhoa yliluutnantti Eino Vahvaselkä.

Kapteeni Väinö Molanderin puheenjohtaja-aikana 1948 tehtiin aloite Mannerheimin patsaan saamiseksi Mikkeliin. Valtakunnalliset keräykset suoritettiin

1951 ja 1964. Mikkeliin, marsalkan päämajakaupunkiin pystytettävä muistopatsas jäi alussa samanaikaisesti toimeenpannun Helsingin ratsastajapatsashankkeen varjoon. Kun Mikkeliissä lopulta päästiin hanketta toteuttamaan, päädyttiin marsalkkaa jalankulkijana esittävään patsaaseen ja työn toteuttajaksi saatiin kuvanveistäjä Kalervo Kallio. Paljastus tapahtui marskin syntymän satavuotispäivänä 1967 lukuisien kansalaisjärjestöjen osallistuessa siihen. Juhlasaarnassaan piispa Osmo Alaja lausui: "Kun nämä juhlallisuudet aloitetaan jumalanpalveluksella, ei se merkitse sitä, että me korotamme historiallisen henkilön pyhimyksiä, vaan me voimme todeta sen tosiasian olevan Jumalan johdatusta että Suomen kansalle on aina löytynyt johtaja." Eduskunnan puhemies Johannes Virolainen totesi Mannerheimin aina pyrkineen lujittamaan kansamme sisäistä yhtenäisyyttä. Hän kehoitti kaikkia puolia ojentamaan kätensä jokaiselle, joka tahtoi tehdä työtä ja oli valmis täyttämään velvollisuutensa maansa puolesta. Jatkosodan aikana hän pystyi irrottamaan Suomen käydystä sodasta. Irroittautuminen onnistui ja saksalaiset joukot saatiin pois maasta rauhansopimuksen ehtojen mukaan. Kukaan muu ei olisi pystynyt tätä tehtävää suorittamaan.

Kaupunginjohtaja Häyrinen totesi, että patsaassa haluttiin nähdä ylipääällikkö pronssiin ikuistettuna sellaisena kuin hänet nähtiin kävelemässä sodan aikana tämän kaupungin kaduilla ja tarkastusmatkoilla rintamalla. Tämä ei ole yksin Suomen marsalkan muistomerkki. Se on yhtä hyvin kohotettu hänen armeijansa sotilaiden kunniaksi, kaikkien niiden, jotka taistelivat hänen johdolla ja erityisesti niiden, jotka uhrasivat henkensä maan vapauden puolesta. Seppelien laskun ja paraatin jälkeen seuranneessa iltajuhlassa eversti Valo Nihtilä korosti Mannerheimin muistelmien lopussa olevaa "testamenttia". Se opetus, minkä tahtoisin painaa tulevan sukupolven tietoisuuteen on tämä: Eripuraisuus omista riveissä iskee tuhoisammin kuin vihamiehen miekka. Suomen kansa on itse osoittanut kahdessa viime sodassa, että yksimielinen kansa, vaikka se on pienikin, voi kehittää aavistamattoman iskuvoimaisuuden ja torjua kohtalon tuomia mitä raskaimpia koettelemuksia. Marskillamme oli selvä käsitys siitä, että sodan puhjettua meidänkin turvallisuutemme riippuu viime kädessä asevoimiemme kunnosta ja tasosta.

26. 4. 1968 oli kulunut 50 vuotta ensimmäisten reservinupseereiden ylentämislaisuudesta, joka oli tapahtunut Mikkeliissä. Silloin paljastettiin kaupungin juhlasalin lämpiössä päämajan reserviupseerikoulun, itsenäisen Suomen ensimmäisen reserviupseerikurssin muistolaatta. Laatan kustannukset 2.000 markkaa oli saatu lahjoituksina. Muistolaatan paljastustilaisuuteen ja sen jälkeen pidettyyn maanpuolustusjuhlaan osallistui tämän ensimmäisen kurssin oppilaita, reserviupseeriliiton ja paikallisen reserviupseerikerhon edustajia, Mikkeliissä pidetty läänin alueellinen maanpuolustuskurssi sekä Mikkelin varuskunnan upseerit ja upseerikokelaat. Eversti N.E. Wäänänen totesi, ettei päämajan reserviupseerikoulu aikoinaan pystynyt ratkaisemaan armeijan upseeripulaa, mutta se oli kuitenkin siemen itsenäisen Suomen upseeriston myöhäisemmälle koulutukselle. Mikkeliissä on ehkä tunnettu raskaimpana kovien kohtalonvuosien henkinen paine. Onhan

Suomen Marsalkan päämajapatsas

täällä sijainnut kolmen kovan sodan päämaja. Everstilutnantti Akseli Viljasalo totesi esitelmässään: ”Tällä hetkellä ei enää isänmaanrakkaus ole tiedotusvälineissä esiintyvän nuorisomme osan keskuudessa kovinkaan suuressa maineessa. Siitä puhutaan jopa herjaavasti. Erään nuorisojärjestön säännöistä ja ohjelmistosta se on poistettu. Samalla kuitenkin väräjävin äänin ylistetään meille sodan julistaneissa maissa ilmenevää patriotismia ja niiden armeijoiden sankaritekoja. Eikö isänmaallisuus kuulu jakamattomana omallekin kansalle ja ole jokaisen täysvaltaisen kansalaisen ehdoton velvollisuus.” Muistolaatan luovutti ekonomi majuri Eero Heilala ja sen vastaanotti kaupunginjohtaja Ensio Häyrinen.

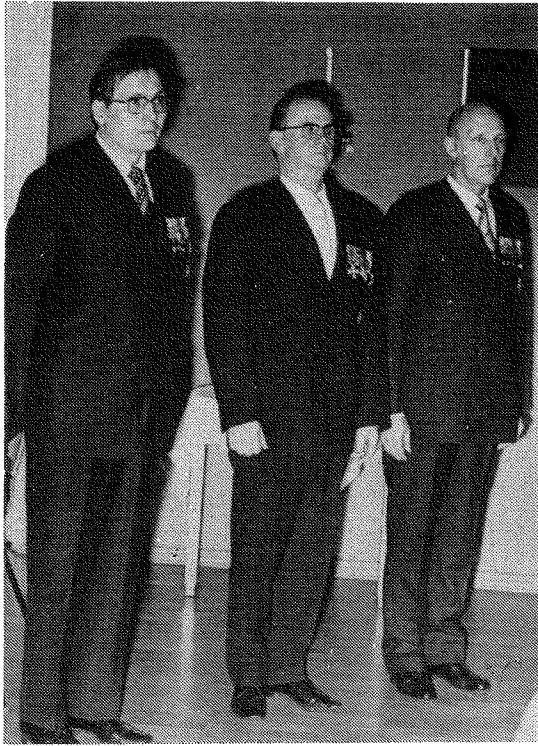
Keväällä 1952 teki kerho sotien aikaisen päämajakaupungin Mikkelin kaupunginhallitukselle esityksen, että se varustaisi ne talot muistolaatoilla, joissa Suomen marsalkka Mannerheim sota-aikana asui ja toimi sekä, että marsalkan työhuone keskuskansakoululla asetettaisiin mahdollisimman suuressa määrin siihen kuntoon, jossa se oli hänen vielä työskennellessään. Säilyttääkseen muiston päämajan majoittamisesta Mikkelissä on kerho painattanut päämajan silloisen komendantin eversti Bruncronan allekirjoituksella varustettuja kehystettyjä tauluja. Näitä on luovutettu niihin taloihin, jotka todistettavasti ovat olleet päämajan käytössä. Lisäksi on parin talon ulkoseinään hankittu samanlainen kuparista pakotettu taulu. Samanlaisten muistolaattojen hankkimisessa ja juhlallisessa kunnostamisessa marsalkan työpaikalle Otavan kansanopistolle ja majoi-
tuspai-
kalle Polhön taloon v. 1960 on kerho ollut mukana.

Jäsenistö

Kerhon jäsenluku oli jatkuvasti kasvusuunnassa. Oltuaan vuoden 1944 alussa 107 oli se ko vuoden lopussa 160 ja v. 1971 310. Sodan päätyttyä ovat monet palveluksesta vapautetut vakinaisen väen miehet liittyneet kerhoon antaakseen reservin upseeristolle tukea työssä maanpuolustuksen hyväksi ja työskennelläkseen reserviupseerien avustuksella tässä työssä. Mutta maanpuolustukselle kylmän kauden ja sitä koskevan valistustyön puutteellisuuden takia on vähitellen noussut esille kysymys nuorten mukaan saamisesta. Heidän osanottonsa kerhon toimintaan on ollut laimeata huolimatta siitä, että varuskunnan päällikkö on koettanut auttaa kerhoa antamalla edustajille tilaisuuden selostaa reserviupseerikerhojen toimintaa palveluksesta vapautuvien lähtöjuhlassa ja kehoittaa heitä siihen liittymiseen. Samalla on kerhon edustaja antanut parhaalle kokelaalle maanpuolustusmitalin.

Talous

Jäsenmaksua on koetettu pitää mahdollisimman alhaisena jottei se vieroittaisi jäsenyydestä. Kun jäsenmaksujen hinnasta vähennetään kaikille jäsenille tilattava ”Reserviläinen” -lehden tilaus- ja kutsu- sekä piirimenot, tuottaa vaikeuksia hoitaa lopulla juoksevia asioita. Sitä paitsi on kerhon sääntöjen 4 §:ssä mainittu nimenomaan huoltotyö. ”Varojen hankinta” onkin muodostanut kerhon työstä huomattavan osan. Liitto on avustanut kehittämällä erinäisiä hankintamuotoja

Mannerheimristin ritarit 45-vuotisjuhlassa 1976

kuten esim arpojen, adressien jne myyntiä, joista kerho saa osuutensa. Reserviupseeriliiton taloutta hoitaa Maanpuolustuksen Tuki ry ja se on antanut suoranaista tukea kerholle. Tämä on käytetty yllä mainittuun huoltotyöhön. Näin saaduilla varoilla on kerho 1950-luvulle asti auttanut huoltajaa vailla olevia upseeriperheitä vuosittain, tavallisesti joulun alla ikään kuin joulutervehdyksenä.

Tämän kehitysvaiheen loppuksi voimme palauttaa mieleemme kenraali Taavetti Laatikaisen kerhon 20-vuotisjuhlan yhteydessä lausumat sanat: "Kuljetulla taipaleella on tainnut olla vaikeitakin katkoksia", ja luonnollistahan on, että on ollut muitakin katkoksia kuin edellä mainitut ja toiminnassa heikkoja aikoja. Mutta vielä elossa olevat perustajajäsenet voivat tyydytyksellä todeta yhdessä kerhon nykyisen jäsenistön kanssa, että sille perustettaessa asetetut ja myöhemmin olosuhteiden takia muutetut ylevät tavoitteet ovat pystyneet vaativinakin aikoina olemaan sinä symbolisena lippuna, jonka ympärille on pyritty kokoontumaan ja tekemään työtä isänmaan hyväksi. Tämän tehtävänsä näyttää kerho täyttäneenkin, koska se on kerännyt yhä suurenevan jäsenmäärän maanpuolustusaatteellisen lippunsa alle.

4. TOIMINTA vv. 1971 – 1981

Mikkelin tuomiokirkon kellojen kumahuksilla ja raskaan singon laukauksilla alkoi Suur-Savon aukiolla 31. 1. 1971 vaikuttava maanpuolustusjuhla, joka oli samalla Mikkelin reserviupseerien yhdistyksen 40-vuotisjuhla. Finlandia-hymin saattelemina etenivät lumipukuiset soihdunkantajat rivistöksi keskelle kenttää, jonka Mannerheimin päämaja-patsaan puoleisessa päädyssä valaistut jääpatsaat loivat sinertävää loistoaan.

Mikkelin mieslaulajien esityksen jälkeen lausui tuomiorovasti Jyrki Järnefelt muistosanat sodan uhreille: ”Me olemme hiljentyneet kunnioittamaan niiden miesten muistoa, jotka kerran marssivat kanssamme kohti ”tuskien rintamaa”. Heidän osansa oli antaa täydellinen uhri. Me saimme sen todistaa, mutta emme voineet sitä estää. Näiden turvallisten, velvollisuudentuntoisten, lämmissydämisten miesten ja veljien. He eivät tahtoneet sotaa. He eivät tahtoneet tappaa. He tahtoivat yksinkertaisesti omalla ruumiillaan suojella kaikkea sitä, mikä oli rakasta ja kallista. He olivat valmiit menemään kuolemaan, jotta elämä voittaisi. He eivät pitäneet sitä pakkona, vaan vapaalle miehelle kuuluvana etuoikeutena. He eivät orjina alistuneet kuriin, vaan vapaina miehinä omaksuivat kurin, koska he tiesivät, että kuriton kansa on kelvoton kansa. Tämä vapaaehtoisuus ei ollut helppoa. Miten monta kertaa heidän sydämensä kaipaus kotiin ja omaisten luo muuttuikin hiljaiseksi rukoukseksi. Jotta elämä voittaisi, tarvitaan hyviä katkeruudesta vapaita, oikeudenmukaisia ja rakastavia sanoja ja niiden on muututtava teoiksi, joiden vaikuttimena on uhrimieli, itsensä unohtaminen ja rakkaus. On muistettava, että katkeruuden suosta nousee vihan tuhotulva. Sen karttamiseksi on otettava elämän tyyli, joka pyrkii poistamaan ja korvaamaan katkeruutta ja vihaa synnyttävät olosuhteet. On tutkittava, olenko minä yksilönä repimässä toista alas tai nostamassa häntä ylös. Olenko huonolla esimerkillä virittämässä toiselle ansoja vai vapauttamassa pulaan sotkeutunutta. Olenko likaamassa toisen elämää vai merkitseekö läsnä oloni virkistäviä tuulia hänen kohdallaan. Olkaamme marskin tavoin kiitollisia Kaitsemukselle siitä, että saamme omistaa voimamme ”sille maalle, jonka olemme isiltä perineet.”

Rovasti Järnefeltin puheen jälkeen soihdunkantajat etenivät rivistönä jääpatsaiden eteen ja syyttivät patsaiden päälle sijoitetut tervapadat kunnianosoitukseksi sodan uhreille. Taustalla soi Narvan marssi.

Paraatin jälkeen upseerikerholla pidetyssä juhlassa todettiin, ettei voida ajatella menestyksellistä turvallisuuspolitiikkaa, joka ei perustu kaikkien osatekijöiden huomioon ottamiseen. Kansamme maanpuolustusmyönteisyys on ehkä suurempi kuin missään Länsi-Euroopan maassa. Yhdistyksen puheenjohtaja komisario Martti Tarvainen totesi Mikkelin reserviupseereiden toimivan maanpuolustuksen kannalta myönteisissä olosuhteissa. Varuskunnan ja kaupungin avun lisäksi ovat liike- ja rahalaitokset antaneet työlle pyydetyn tuen.

Mikkelin reserviupseerit ja reservialiupeerit Utin laskuvarjojääkärikouluun tutustumassa

Tämä juhla oli kunniakkaana alkuna Mikkelin reserviupseereiden viidennelle 10-vuotistaipaleelle. Juhlatoimikunnan puheenjohtaja Antti Sajaniemi kertoi tästä: Lehtimiehet ihmettelivät ennen juhlaa miten te saatte jääpatsaat syntymään tänä talvena, kun talvi on poikkeuksellisen leuto. Kapteeni Onni Valtonen sohautti heti vastauksen lehtimiehille: Olemme varautuneet talven mahdollisiin oikkuihin. Jääpatsaat on sahattu heti alkutalvesta Saimaalta. Nyt patsaat on varastoitu Karjaportin suureen pakastamoon. Seuraavana päivänä saimme lukea Länsi-Savosta:

Mikkelin Reserviupseerit ry:n 40-vuotisjuhlaa on valmisteltu huolella. Mitään ei ole jätetty sattuman varaan. Suur-Savon aukiolle pystytettävät jääpatsaat ovat valmiina Karjaportin suuressa lihapakastamossa. Tämä juhlahjuttuna kerrottakoon.

Kun jatkosodan jälkeen oli päästy rauhan ajan oloihin, olivat esitelmien aiheet kääntyneet lähimenneisyyteen. Käydyn sodan tapahtumat ja kokemukset olivat vielä ajankohtaisia ja suhteellisen nuoria. Mutta ajan mittaa eivät muistelmanluontoiset aiheet enää kiinnostaneet. Pyrittiin saamaan kuultaviksi muuttunutta tilannetta selvittäviä selostuksia ja yleisesti maanpuolustuksellisia, ulkopoliittisia sekä taloudellisiakin kysymyksiä.

Kehitys kulki eteenpäin. Uusia suunnitelmia tehtiin. Ohjesäännöt uusittiin. Uusia aseita tuli käyttöön, kuljetuskalusto kehittyi, hevonen hävisi myös puolustusvoimain käytöstä ja monia muita uudistuksia ja parannuksia tuli esille. Näin maanpuolustuksen kehityksen seuraaminen antoi eteenpäin suuntautuvalla toiminnalle velvoitteita ja virikkeitä. Reserviupseerien on myös syytä tuntea muutokset ja uudistukset, jos aikoo mahdollisen kriisiajan tilanteestaan selvitä kunnolla. Tämä asetti määrättyjä haasteita reserviupseerikerhoille.

Totaalisen maanpuolustuksen alalla sotilasläänien toimesta ja lääninhallitusten johdossa oli koulutettu 60-luvulla maanpuolustuskursseilla aluetason johtajia ja 70-luvulla paikallistason johtajia. Maanpuolustuksen kokonaiskuva niin hallinnollisen-, henkisen-, taloudellisen maanpuolustuksen kuin myös väestönsuojelun sektoreilla on alkanut selviytyä. Sotilaallisen maanpuolustuksen sektori, jota varten puolustusvoimat jatkuvasti kouluttaa, on ehkä selvin. Kokonaiskuvan luominen maanpuolustuksesta antaa myös määrättyjä haasteita kerhoille. Kehityksen ja nykytilanteen selvittely kiinnostaa kyllä tulevia johtajia.

Toiminnan rungon muodosti 1971–1972 kaksien johtamistaidollisten kurssien läpivieminen, joka tähtää jäsenistön johtamis- ja muun ammattitaidon kehittämiseen nykyajan vaatimusten mukaiseksi. Näistä seuraa kurssin johtajan Antti Auriolan selostus erillisenä. Yhteistyössä reserviupseeripiirin ja aliupseeriyhdistyksen kanssa järjestettiin v:n 1972 aikana 13 luentotilaisuutta käsittävät turvallisuuspolitiikan kurssit, jotka oli tarkoitettu suurelle yleisölle. Todistusten 20 saajasta oli kerhon jäseniä vajaa puolet.

Kerhon jäsenillä oli tämän lisäksi 13 yhteistä kokoontumistilaisuutta eri puolilla Mikkelin seutua. Näistä seitsemän oli esitelmiä seuraavasti:

Everstiluutnantti Alpo Karjalainen: Sotilasläänin ja -piirin esikuntien tehtävät rauhan ja kriisin aikoina.

Bruno Tiainen, ja Viljo Lyytikäinen esittelivät retkeilyvarusteita.

Kapteeni Niilo Hakala: Sotilaallinen johtajuus.

Rehtori Ahti Ainasoja: Kansainvälinen rauhantyö.

Tuomari Aukusti Pasanen: Puolueet ja puolustus.

Optikko Raimo Laitinen: Taisteluskeltajien koulutus.

Metsänhoitaja Onni Valtonen: Muistelmia päämajan sodanaikaisen viestikeskuksen ”Lokin” toiminnasta.

Reserviupseerinaisten kanssa tehtiin retkiä maaseurakunnan leirikeskukseen, Riuttalaan ja liikemiesten seuralle, johon tilaisuuteen myös varuskunnan upseerit naisineen oli kutsuttu. Perhepikkujoulu järjestettiin ja samoin laskiasretki Kyyhkylään sekä retki Esko Pekosen taloon Lenjukseen.

Aliupseerien kanssa retkeiltiin Sairilaan ja Riuttalaan. Sitä paitsi tehtiin tutustumiskäyntejä Pelloksen tehtaille Ristiinaan, erittäin mieliin jäävästi Utin laskuvarjojääkärikouluun ja Korian pioneerirykmenttiin.

V. 1973 sävytti toimintaa yhä lisääntyvä yhteistyö reservialiupseerien kanssa. Voimien kokoamista maanpuolustuksen saralla pidettiin tänä aatteettomuuden aikana välttämättömänä. Tänä vuonna keräännyttiin 13 yhteiseen tilaisuuteen. Esitelmia pitivät:

Kapteeni Kalevi Markkanen: YK:n tarkkailijana Kashmirissa

Everstiluutnantti Veikko Pakarinen: Valkeasaaren taistelu v. 1944

Everstiluutnantti Alpo Karjalainen: Maanpuolustuksen yleisjärjestelyt

Tutustumisretkiä tehtiin Naisvuoren laitossuojiiin ja aliupseerien kanssa Korpi-koskelle Savon Prikaatin sotarjoituksia seuraamaan. Samoin seurattiin väestön-suojeluharjoitusta Naisvuorella ja tykistön kovapanosammuntoja Pahkajärvellä.

Sen lisäksi on naisten kanssa käyty perhe- ja kevätretkillä Sarvenrannassa, Mikkelin vanhainkodissa, Siekkilässä seuraamassa urheilusukeltajain näytöstä ja pikkujouluna Annilan väentuvassa.

Johtamistaidollisilla kurseilla jaettiin 42 päästötodistusta, joista naisille 7. Jakotilaisuudessa piti Mikkelin teollisuuspiiripäällikkö Kai Harlin esitelmän: Teollisuusnäkökulma Mikkelin talousalueella.

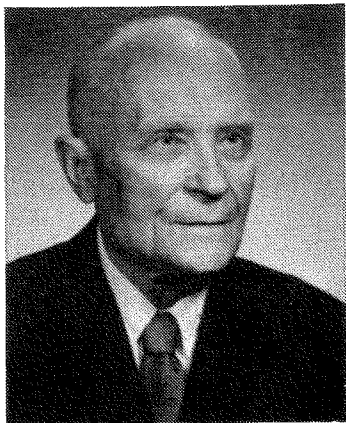
Mittavin tehtävä tänä vuonna (1973) oli Suur-Savon reserviupseeripiirin 20-vuotisjuhlien järjestäminen.

Kuntourheilussa järjestettiin tempaus Moision sairaalan maastossa, jossa haastajina olivat sairaaloiden henkilökunnat. Yleisölle järjestettiin "Cooperin testin" kokeilua Leo Turusen vetämänä.

Urheilupuolella pidettiin joukkueittain kilpailuja onkimisessa Heimarissa ja viestiuinnissa Uimahallissa. Osanottajina olivat paremmuusjärjestyksessä, reservialiupseerit, varuskunnan upseerit ja reserviupseerit. Sotilaskolmiottelussakin hävitettiin reservialiupseereille. Sitä paitsi oli läänin alueella neljät yleiset sotilaskilpailut.

Seuraavana vuonna, 1974, noudatti toiminta vakautuneita muotoja: kerhoiltoja esitelmineen, retkiä maanpuolustustoiminnan ja muun yhteiskuntaelämän kan-

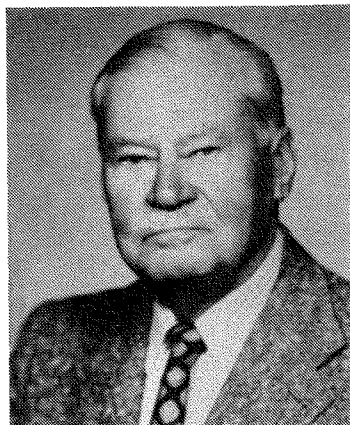
Kunniapuheenjohtaja, kunniajäsenet

Aukusti Pasanen
Kunniapuheenjohtaja 1981
Puheenjohtaja 1951–1958

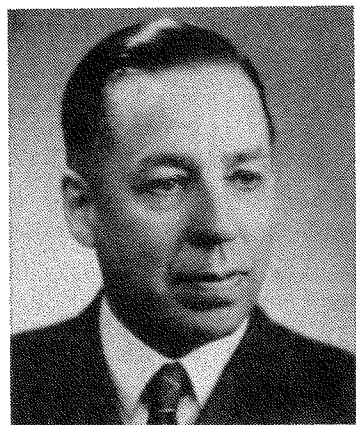
Yrjö Kaarre
Kunniajäsen 1981
Piirin puheenjohtaja

Tauno Jalanti
Kunniajäsen 1971

J.A. Hari
Puheenjohtaja 1931–1939

E.J. Saarinen
30 Puheenjohtaja 1935–1942

Väinö Molander
Puheenjohtaja 1943–1950

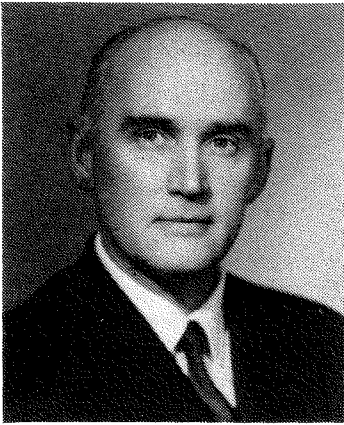
ja entiset puheenjohtajat

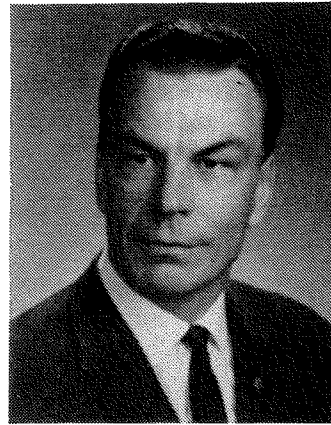
Otto Lehmuskoski
Kunniajäsen 1981

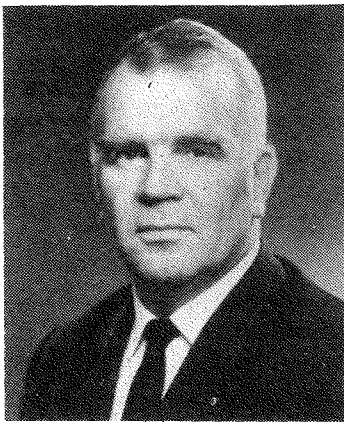
Antti E. Vahvaselkä
Puheenjohtaja 1959–1963

Esko Sauli
Puheenjohtaja 1964–1965

Matti Flinkkilä
Puheenjohtaja 1965–1966

Jorma Suomalinen
Puheenjohtaja 1967–1968

Martti Tarvainen
Puheenjohtaja 1969–1972

nalta valaiseviin kohteisiin – ampumaharjoituksia ja -kilpailuja, kuntoilu- ja urheilutilaisuuksia, sotaharjoitusten seuraamista ja osallistumista erilaisiin maanpuolustustilaisuuksiin. Punaisena lankana on ollut turvallisuuspolitiikkamme tietouden levittäminen jäsenten ja suuren yleisön tietoisuuteen.

Sotilaallista tilannetta seuraaviin esitelmiin kuului seuraavat:

Majuri Jorma Metsola: Pelastuspalvelun karttatarjoitus.

Eversti Veikko Linnakko: Ajankohtaista puolustuslaitoksesta.

Majuri Pertti Lipponen: Nykyaikaisen sodan kuva.

Kapteeni Pentti Nousiainen: Kaukopartiotoiminta.

Kapteeni Kalevi Salovaara: Paikallispuolustus.

Pahkajärvellä saatiin seurata tykistön kovapanosammuntoja ja tutustuttiin Kyyhkylän kuntoutuslaitokseen. Viimeksimainitussa olivat mukana myös naiset, joiden kanssa tehtiin myös perheretki Sarvenrantaan ja pikkujouluna Annilan väentupaan.

V:n 1975 esitelmäsatoa olivat:

Maisteri Osmo Korosuo: Turvallisuuspolitiikka – rauhanpolitiikka.

Kapteeni Esko Pylkkänen: Huolto paikallispuolustuksessa.

Everstiluutnantti Aimo Metso: Toimiupseerikoulutus tänään.

USA:n suurlähetystön eversti Joy Mumford: Upseerikoulutus USA:ssa

Kapteeni Risto Kauppinen: Pioneeriaselajin nykynäkymiä.

Tutustuttiin Ristiinan Brahelinnaan ja Länsi-Savon kirjapainoon. Pidettiin piikkikilpailu Kyyhkylässä. Naisten kanssa vietettiin vuosijuhlaa ja kirkkojuhlaa tuomiokirkossa, johon liittyi kahvitarjoilu seurakuntasalissa. Vieraina olivat Kyyhkylän veteraanit. Naisten kanssa tehtiin myös laskiaisretki Kyyhkylään ja pikkujouluretki Löydön kartanoon, aikoinaan Joachim Zackris Dunckerin kotitaloon.

Ko vuonna on yhdistys ollut edustettuna jäsentensä välityksellä paitsi tavan mukaan piirin johtokunnassa, sen puheenjohtossa ja toimikunnissa, itsenäisyyspäivän ja joulun kunnianosoituksissa jne, myöskin Savon Prikaatin 200-vuotisjuhlassa sekä turvallisuuspolitiikan päivillä Helsingissä.

V. 1976 yritettiin piristää jäsenten toimintahalua ja yhteistoimintaa muiden reserviläis- ja maanpuolustusjärjestöjen kanssa.

Yhdistyksen 45-vuotisjuhla keräsi upseerikerholle suuren joukon kutsuvieraita ja jäseniä. Kohokohdaksi muodostui kerhon Mannerheim-ristin ritarien, kapteeni Pentti Iisalonen n:o 16, kenraalimajuri Jouko Hynnisen n:o 47 ja kapteeni Lauri Äijön n:o 182, kunniataulun paljastaminen.

Onnittelupuheissa todettiin muun muassa ”Maanpuolustusta ei saa käsittää niin, että siihen osallistuisi vain suhteellisen vähäinen osa kansastamme. Päinvastoin kaikki työ ja toiminta, jonka tarkoituksena on rakentaa tätä maata eri sektoreilla on maanpuolustusta sanan laajimmassa merkityksessä ja kuuluu näin ollen koko kansalle.”

Kuntourheilua elvytettiin kuntokilpailun ja kuntokurssin avulla. Uusia jäseniä saatiin hankituksi 36. Tosin nuoria upseereita oli vaikeaa tavoittaa. Kerhon jäsenhankinta vaikutti osaltaan siihen, että Suur-Savon reserviupseeriipiiri sai 2.000 markan palkinnon piirien välisessä jäsenhankintakilpailussa.

Sotilaallisen tilanteen seurantaan auttoivat esitelmät:

Eversti Ilkka Seppälä: Kenttätykistö tänään

Kapteeni Seppo Tirkkonen: Jalkaväen kenttäradiot

Filmi: ”Näin taisteli sinun isäsi”

Eversti Sakari Annala: Puolustuslaitos ja yhteiskunta

Tutustumiskohteina olivat Karjalan Lennosto Rissalassa ja Mäntyharjun suksisauvatehdas. Naisten kera oli illanvietto Toimiupseerikerholla yhdessä reservialiupseerien ja heidän naistensa kanssa ja laskiaisretki Kyyhkylään. Pilkkikilpailut pidettiin yhdessä varuskunnan upseeri- ja aliupseerikerhojen ja reservialiupseerien kanssa. Osallistuttiin tavanomaisen lisäksi Ristiinan maanpuolustuspäiville, puolustusvoimain lippujuhlaan ja ns varusmiesinfon (tiedoitustilaisuuden) järjestämiseen.

V 1977 voidaan tärkeimpänä tapahtumana pitää 18. 9. toimeenpantuja reserviläisurheiluliiton maastomestaruuskilpailuja. 60 prosenttia jäsenistöstä oli erilaisissa järjestelytehtävissä. Työtunteja kertyi n. 2300.

Esitelmiä kuultiin:

Eversti Wolf Halsti: YYA-sopimuksen erilaisia tulkintoja.

Everstilutnantti Hannu Arovaara: Turvallisuuspolitiikan opetus varusmiehille.

Filmi: ”SA-Int” ja ”Älä tapa”.

Tutustumisretkiä tehtiin Savon Prikaatin esikuntaan ja Juvalle WSOY:n kirjapainoon. Reserviupseerinaisten ja varuskunnan maanantaikerhon kanssa tehtiin laskiaisretki Kyyhkylään ja oli yhteinen illanvietto reservialiupseereiden ja heidän naisosastonsa sekä reserviupseerinaisten kanssa.

Yhdistys osallistui mm 12. 6. Joroisten valtakunnallisille maanpuolustuspäiville.

V. 1978 on toiminta noudattanut samoin vuosien mittaan vakiintuneita muotoja. Rungon ovat muodostaneet kerhoillat esitelmiseen, jotka jakoivat jäsenille ajankohtaista tietoutta aiheista:

Eversti Ilkka Halonen: Savon prikaatin perinteet.

Kenraalimajuri Juhani Ruutu: Miten maatumme puolustetaan.

Pertti Kuosmanen ja Heikki Hasu: Pelastuspalvelu ja jotostoiminta.

Syyskokouksessa filmit: ”Mallia SA-Int” ja filmi laskuvarjojoukkojen koulutuksesta Neuvostoliitossa.

Muita yhteisiä tilaisuuksia on ollut 13. Upseerikerholla juhlittiin 47-vuotista toimintaa ja kevättä. Viimeksimainitussa olivat mukana reservialiupseerit naisineen ja reserviupseerinaiset. Retkeiltiin tavanmukaisesti Kyyhkylään reserviupseerinaisten ja varuskunnan maanantaikerhon kanssa ja Laurikkalaan hiihtäen sekä patikoiden. Pidettiin kokelastilaisuuksia Mäntyharjulla sekä Sarvenrannassa. Tutustuttiin Karjalan lennoston sotaharjoitukseen Hirolan varatukikohdassa, Vesikko-alukseen Mikkelin satamassa ja Savon prikaatiin Karkialammilla. Mikkelin reservialiupseerien kanssa pidettiin saunailta Sarvenrannassa, pilkkikilpailu ja illanvietto toimiupseerikerholla, johon tilaisuuteen osallistuivat myös kerhojen naisosastot. Yleisölle pidettiin turvallisuuspoliittinen paneeli ”TURPO-78” Mikkelin ammatikoululla, johon osallistui 350 henkeä.

Yhdistys osallistui vuosittaisten maanpuolustustilaisuuksien ohella 11. 6. Piekämäen maanpuolustuspäiviin.

V. 1979 tärkeimpänä tapahtumana voidaan pitää reserviläisurheiluliiton ilma-asekilpailuja Mikkellisä 20–21. 1. Järjestelyt hoidettiin yhdessä Mikkelin reservialiupseerien kanssa.

Kilpailuihin osallistui 228 reserviläistä ja toimitstijoita tarvittiin n 60.

Vuoden esitelmiin kuului:

Eversti Matti Vanonen: Upseerikoulutus Suomessa.

Majuri Juha Tenhunen: Satelliittikuvaukset.

Kenraaliluutnantti Jorma Järventaus: Kiina maailmanpolitiikassa.

Kevätkokouksen jälkeen oli illanvietto Suur-Savon sinibaretit ry:n kanssa. Retkiä tehtiin paitsi laskiaisena Kyyhkylään naisten kanssa, myös Röppään kartanoon Otavaan. Tutustumiskohteisiin kuului Karjalan lennoston sotaharjoitus Hirolan tukikohdassa ja Ilmavoimien viestikoulu Tikkakoskella.

V. 1980 keskittyi toiminta yhdistyksen 50-vuotisjuhlan valmisteluun.

Kerhoiltojen esitelmiä olivat:

Majuri Aku Miettinen: Ilmavoimat tänään.

Everstiluutnantti Pentti Toivanen: Ilmatorjuntamme kehitysnäkymiä.

Kevätkokouksessa everstiluutnantti Juha Tenhunen: Jalkaväki tänään.

Tutustumisvierailu tehtiin kolmanteen erilliseen viestikomppaniaan Karkialammille. Perintätavan mukainen vierailu Kyyhkylään tehtiin yhdessä Mikkelin reserviupseerinaisten ja varuskunnan maanantaikerhon kanssa. Tehtiin retki Haminaan reserviupseerikoulun 60-vuotisjuhlille 40 jäsenen voimalla. Jäsenemme Veikko Hapuli kantoi lippua sekä juhlatilaisuudessa että paraatissa.

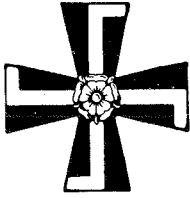
On osallistuttu 13. 3. talvisodan 40-vuotisjuhlatilaisuuteen ammattikoululla, johon kokoontui 900 henkeä, yhdistyksen edustajana järjestelyissä oli Antti Sajaniemi. Valtakunnallisen puolustusvoimain lippupäivän paraatissa Mikkelissä oli edustajamme mukana maanpuolustus- ja muiden järjestäjien lippulinnassa, jonka johtajana oli Markku Salo. Suur-Savon XV:lla maanpuolustuspäivillä Kerimäellä oli lippumme mukana lippuvartioineen. Pilkkikilpailut pidettiin reservialiupseereiden kanssa.

Syyskokouksessa 14. 10. 1980 valittiin kapteeni Aukusti Pasanen yhdistyksen kunniapuheenjohtajaksi ja majurit Yrjö Kaarre sekä Otto Lehmuskoski kunniajäseniksi. Kutsuminen suoritetaan kerhon 50-vuotisjuhlan yhteydessä.

Reserviläisurheilu

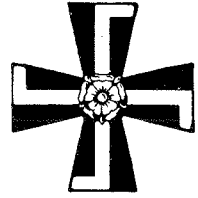
Reserviupseerikerhojen urheilutoiminta ja myöhemmin koko reserviläisurheilu on käsitelty omana artikkelinaan, jonka on kirjoittanut kerhomme jäsen kapteeni Mauno Punkka.

Jatkuu s. 63

PRO PATRIA

Mikkelin seudun kaatuneet upseerit

1939-1940

AHO, Aarne Frans, ltn
s. 26. 9. 1904, k. 8. 3. 1940
Vitsaari

HULKKONEN, Lauri, vänr
s. 15. 5. 1921, k. 23. 1. 1940
Haavoihinta sotasairaalassa

JUNTTILA, Soini Sulo, ltn
s. 8. 6. 1913, k. 22. 2. 1940
Säiniö

KARIKOSKI, Olavi Aarre Antero, vänr
s. 23. 1. 1914, k. 16. 12. 1939
Kitelä

LIPSANEN, Viljo, vänr
s. 27. 5. 1917, k. 29. 3. 1940
Haavoihinsa sotasairaalassa

LUIKKI, Ilmari Richard, maj
s. 8. 4. 1899, k. 12. 2. 1940
Laatokan pohj. puoli

VERHO, Valto, vänr
s. 14. 4. 1916, k. 20. 12. 1939
Kannas, Kuolemanjärvi

YLI-JAMA, Matti Mainio Olavi, vänr
s. 30. 7. 1917, k. 12. 3. 1940
Kollaa

1941

HOKKANEN, Eero Armas, ltn.
s. 28. 5. 1913, k. 28. 11. 1941

HYRYLÄINEN, Unto Ilmari, vänr
s. 8. 4. 1917, k. 28. 8. 1941
Summa

HÄKKINEN, Arvi, vänr
s. 16. 6. 1904, k. 16. 8. 1941
Räisälä

JUNTUNEN, Pentti Lauri Oskari, kad.
s. 30. 8. 1919, k. 2. 7. 1941
Uukuniemi

KIVEKÄS, Uljas Oma Veikko, vänr.
s. 30. 10. 1908, k. 18. 8. 1941
Vegarus

NISSINEN, Uuno, ltn
s. 4. 5. 1917, k. 13. 7. 1941
Uuku

36

NORTIA, Kai Aami Johannes, vänr
S. 12. 1. 1920, k. 4. 9. 1941
Tsapojoki

NORTIA, Paavo Sakari, ltn
s. 3. 4. 1917, k. 20. 8. 1941
Uhtuan suunnalla

NYBERG, Juha Jalmari, vänr
s. 27. 1. 1920, k. 2. 8. 1941
Hangon rintama, Ormskär

PARKKINEN, Reino Olavi, ltn
s. 1. 12. 1913, k. 17. 7. 1941
Läskelä

PUUPPONEN, Matti Johannes, vänr.
s. 29. 5. 1918, k. 24. 9. 1941
Serevjanhoje

PYLKKÄNEN, Esko, ltn
s. 28. 2. 1906, k. 12. 7. 1941
Nuijamaa

PYLKKÄNEN, Paavo, vänr
s. 1. 5. 1908, k. 20. 8. 1941
Yläjoki

RÄIHÄ, Veikko Samuli, ltn
s. 10. 5. 1914, k. 8. 8. 1941
Hiitola

SIMONEN, Urpo Erkki, vänr
s. 18. 5. 1913, k. 13. 7. 1941
Uuku

TOLAMO, Paavo, vänr
s. 5. 8. 1920, k. 31. 7. 1941
Rautjärvi

VAINIO, Pentti Johannes, ltn
s. 8. 11. 1912, k. 20. 7. 1941
Salmi

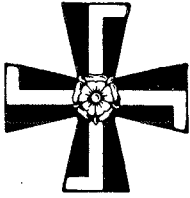
VILLA, Eino Elias, ltn
s. 17. 7. 1912, k. 4. 9. 1941
Tsapo-joki

1942

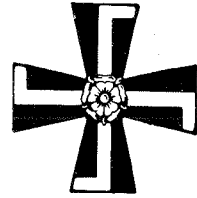
ALFTHAN, Sigurd, lääkrmaj.
s. 21. 10. 1894, k. 8. 11. 1942
Mikkeli

KORHONEN, Veikko Tapio, ltn
s. 28. 10. 1916, k. 6. 10. 1942
Kuitusuo

KOSTE, Niilo, vänr
s. 15. 3. 1900, k. 1. 5. 1942
Nurmoila

PRO PATRIA

KUITUNEN, Esaias, Evi
s. 14. 6. 1897, k. 17. 6. 1942
Salla, Alakurtti

LAATIKAINEN, Esko Armas, vänr.
s. 7. 3. 1920 k. 28. 12. 1942
Lempaala

NORDSTRÖM, Klaes Erik, vänr.
s. 3. 2. 1916, k. 2. 6. 1942
Mikkeli

TIKKANEN, Erkki, kapt
s. 16. 2. 1911, k. 1. 5. 1942
Nurmoila

VALJAKKA, Toivo Pellervo, ltn
s. 18. 1. 1918, k. 21. 5. 1942
haav. Louhen suunnalla, kuoli
kenttäsaaralassa

1943

HARRI, Olavi Esaias, ltn
s. 6. 7. 1911, 23. 8. 1943
Merellä, alus torpedoitu

HUOPONEN, Arsi, ltn
s. 18. 3. 1920, k. 1. 7. 1943
Pisin-joki, Laatokan itäranta

PIIRTO, Reino Aatto Iisakki, lääkapt
s. 24. 12. 1907, k. 21. 9. 1943

RAEVAARA Raimo Ilkka Pellervo, kapt
s. 12. 1. 1919, k. 14. 11. 1943
haavoihinsa matkalla sotasairaalaan

VUORI, Kaarlo Kauko Tapio, ltn
s. 25. 9. 1918, k. 12. 6. 1943
haavoihinsa kenttäsaaralassa

1944

AURANEN, Väinö Kullervo, ltn
s. 8. 6. 1917, k. 25. 10. 1944
Lohijoki

HAKULINEN, Martti, vänr
s. 27. 9. 1921, k. 15. 6. 1944
Kannas

HEINONEN, Toimi Ilmari, vänr
s. 7. 7. 1920, k. 17. 7. 1944
Nietjärvi

HEISKANEN, Pentti-Kalervo, vänr
s. 7. 12. 1922, k. 17. 6. 1944
Heinäsuu

HYTTINEN, Aatto Antero, vänr
s. 24. 12. 1921, k. 18. 7. 1944
Lemetti

HÖÖK, Uolevi, ltn
s. 4. 10. 1919, k. 24. 6. 1944
Sammatus

JOKINEN, Jorma Aleksander, ltn
s. 14. 5. 1918, k. 10. 6. 1944

KANTELE, Martti, ltn
s. 5. 8. 1916, k. 28. 6. 1944
Kenttäsaaralassa haavoihinsa

KOKKONEN, Yrjö ltn
s. 27. 9. 1914, k. 28. 3. 1944
Viipuri

KUJALA, Antti Juhani, ltn
s. 5. 12. 1914, k. 24. 6. 1944
Lavola

KUUKKA, Arvo Edvin, kapt
s. 19. 10. 1914, k. 15. 6. 1944
Kivennapa

Laaksonen, Erkki Aatos vänr
s. 20. 9. 1920, k. 28. 6. 1944

LAHTINEN, Hugo Abel, maj
s. 6. 7. 1905, k. 4. 7. 1944
Kovero

LAITINEN, Pentti Aatto Olavi, vänr
s. 9. 9. 1919, k. 27. 6. 1944
Uunitsajärven eteläpuoli

LEHKONEN, Sulo Emil, ltn
s. 26. 5. 1920, k. 25. 6. 1944
Tuulos

MUJE, Erkki, vänr
s. 10. 1. 1910, k. 13. 7. 1944
Vuosalmi

PULKKINEN, Yrjö Gabriel, ltn
s. 29. 11. 1916, k. 14. 6. 1944
Siiranmäki

SAIRANEN, Eino, vänr
s. 19. 5. 1912, k. 13. 7. 1944
Kuutamolahti

SIPPONEN, Eino Jalmari, ltn
s. 31. 7. 1911, k. 10. 10. 1944
Rovaniemi, Saarijärvi

TYNKKYNEN Jouko Johannes, ltn
s. 2. 1. 1920, k. 30. 7. 1944
Ilajanjärvi

VANHANEN, Eino, ltn
s. 24. 4. 1907, k. 17. 7. 1944
Ihantala

Johtamistaidon koulutus

*Mikkelissä pidetyt johtamistaidon koulutus-
kurssit on "vetänyt" kerhon nykyinen pu-
heenjohtaja kapteeni Antti Auriola,
joka on kirjoittanut alla olevan artikkelin.
Historiatoimikunta*

Johtamistaidon koulutusta tarvitaan

Johtamistaitoa pidettiin melko pitkään lähinnä synnynnäisenä kykyinä, jota ei voida juuri oppia tai opettaa. Sittenkin, varsinkin teollisten yritysten kasvu ja monimutkaistuneet johtamistarpeet muuttivat käsitystä johtamisesta. Se nähtiin yhä enemmän taitona, joka hankitaan ja johon voidaan vaikuttaa. Johtamisen kehittämistä on erikoisesti edistäneet mm. automatisoinnin mukanaan tuomat uudet tilanteet sekä taloudellisten suhteiden nopeat muutokset.

Suomessa on monilla aloilla jo pitkän aikaa annettu varsin perusteellinen ja korkeatasoinen teknillinen koulutus, mutta johtajan tehtävissä aivan välttämätön ihmisten tuntemisen ja palvelemisen taito on jäänyt lähes kokonaan antamatta ja siten opittavaksi kokemuksen kovassa koulussa. Toisaalta taasen jatkuvasti laajeneva kansallinen ja kansainvälinen yrityskilpailu asetti entistä suurempia vaatimuksia elinkeinoelämämme erilaisissa johtajatehtävissä toimiville. Samanlaisesti monet muut siviilielämän sektorit tarvitsivat jatkuvasti lisää päteviä esimiehiä.

RUL:n johtamistaidon kurssit

Suomen Reserviupseeriliiton toimesta jouduttiin selvittämään sekä kerhoille että liitolle uusia jäsenkuntaa kiinnostavia toimintamuotoja. Tällöin havaittiin, että varsinkin nuorempi polvi oli kiinnostunut johtamistaidon koulutuksesta. He olivat saaneet johtamiskoulutusta puolustusvoimissa sekä reserviupseerikoulussa että reserviupseerikoulussa. Lyhyt palvelusaika ei kuitenkaan antanut suurta mahdollisuutta saadun johtamiskoulutuksen soveltamiseen.

RUL:n nimeämän koulutustoimikunnan toimesta luotiin perusteet, joiden pohjalta tehtävään asetettu työryhmä muokkasi kurssiohjelman. Eri osalajien kirjoittajina on toiminut joukko maamme parhaita alansa asiantuntijoita.

Kurssiohjelma laadittiin siviilielämän eri johtamistehtäviin tähtäävää koulutusta silmälläpitäen. Koska esimieheltä vaaditaan jatkuvaa itsensä kehittämistä ja kasvattamista, niin tämän omatoimisuuden ohjaaminen oikeaan suuntaan on kurssin tärkein tavoite. Lisätavoitteina kurssin ohjelmaan kuuluvat johtamisprosessia koskevien tietojen jakaminen, johtamistyössä esiintyvien käytännön pulmatilanteiden analysointi sekä nykyaikaiseen johtamisilmastoon soveltuvien johtamisasenteiden ja yhteistoimintakykyä edistävien persoonallisuuden piirteiden kehittäminen

RUL aloitti kurssitoiminnan vuonna 1967 ensin omille jäsenilleen, mutta varsin pian tulivat mukaan Reservin Aliupseerien Liiton jäsenet. Kurssitoiminnan laajentuessa tehtiin päätös, että johtamistaidon kursseille voi osallistua myös reserviläisjärjestöjen ulkopuolella olevia henkilöitä.

Kurssimateriaalia muokattiin, ja muokataan edelleenkin, liiton toimesta saatujen kokemusten ja tavoitteiden tarkistamisen yhteydessä. Kauppa- ja teollisuusministeriö on vahvistanut RUL:n kurssit Sitran määrittelemän koulutuksen nelijaon toiseen ryhmään, joka on koulutusta täydentävää johtajakoulutusta.

Mikkelin kurssit

Suur-Savon reserviläispiirien toiminta-alueella alustavat valmistelutyöt hoiti silloinen piirien toiminnanjohtaja majuri evp Reino Hämäläinen. Kurssipaikaksi valittiin Mikkelin ja senjälkeen toiminnanjohtaja sekä Mikkelin reservinupseerien puheenjohtaja ylil Martti Tarvainen kiersivät myös naapurikerhoissa asiaa selostamassa. Ensimmäiselle kurssille tulikin kaksi oppilasta Mäntyharjulta. Voikoskelta kotoisin oleville Ragnar Petterssonille ja Seppo Valjakalle kertyi ajomatkaa kurssi-iltoina n. 140 km, mutta uskollisesti he suorittivat kurssin loppuun.

Kurssien järjestelyistä vastasivat yhteistyössä Mikkelin Kansalaisopisto ja Mikkelin reservinupseerit. Ensimmäisen kurssin aikana oli kansalaisopiston rehtorina fil.maist. Aarne Rytönen ja toisen kurssin aikana fil.maist. Ahti Ainasoja. Kummankin talven osalta johtamistaidon kurssien loppuunsaattaneiden määrä oli kansalaisopiston eri opintopiirit huomioonottaen parhaita. Yhteistyö sujui kaikkien asioiden ja järjestelyjen osalta erinomaisesti.

Kurssitilat saatiin Suur-Savon ammattikoulutuksen kuntainliitolta. Käytössä oli Mikkelin ammattikoulun auditorio ja ryhmätöihin tarvittavat luokat. Ammattikoulun hyvät opetustilat ja uudenaikaiset opetusvälineet antoivat mahdollisuuden

täysipainoiseen opiskeluun. Yleisölle tarkoitetut kurssien esittely- ja esitelmätilaisuudet pidettiin myös ammattikoulun auditoriossa.

Opetusohjelma ja opiskelutapa

Kurssiohjelma sisälsi kolme aihealuetta: I Johdon tehtäväkenttä, II Psykologia ja sosiologia sekä III Johtajuus. III aihealueeseen sisältyi mm. johtamistaito, johtajatyypit, organisaatiot, projektit ja hallinnon keinot.

Kurssiohjelman runkona oli RUL:n laatima opetusaineisto, joka jaettiin oppilaille opetuksen edistymisen mukaisesti. Edellämainitun aineiston lisäksi oppilaat hankkivat kahdeksan kirjaa, joista etukäteen luettiin ao. tunnin aiheen mukainen läksy. Kurssikirjoina käytettiin mm: Drucker P: "Tehokas johtaja," Gorpe P: "Tämän päivän liikkeenjohtoa," Mielonen E: "Miten neuvottelen ja johdan tuloksellisesti", Rainio K: "Käytännön psykologiaa I ja II", Rautavaara A: "Työnjohto-oppi" sekä Wiio O.A: "Yritysdemokratia ja muuttuva organisaatio". Monet kurssilaiset ostivat kurssikirjojen lisäksi suositeltua lisäkirjallisuutta.

Läksynä olevista ja tunnilla käsitellyistä asioista oli harjoitustehtäviä, jotka ratkaistiin ryhmätyönä. Pääosa näistä ryhmätöistä oli ns. case- 1. pulmatilanneharjoituksia. Harjoituksissa joutui jokainen ryhmän (4-6 oppilasta) jäsen vuorollaan toimimaan puheenjohtajana ja esittämään yhteenvetovaiheessa ryhmänsä kannan. Tämä onkin yksi tällaisen kurssin päätavoitteista, sillä tavallisestihan hiljaisimmat aina jäävät ilman puheenvuoroa.

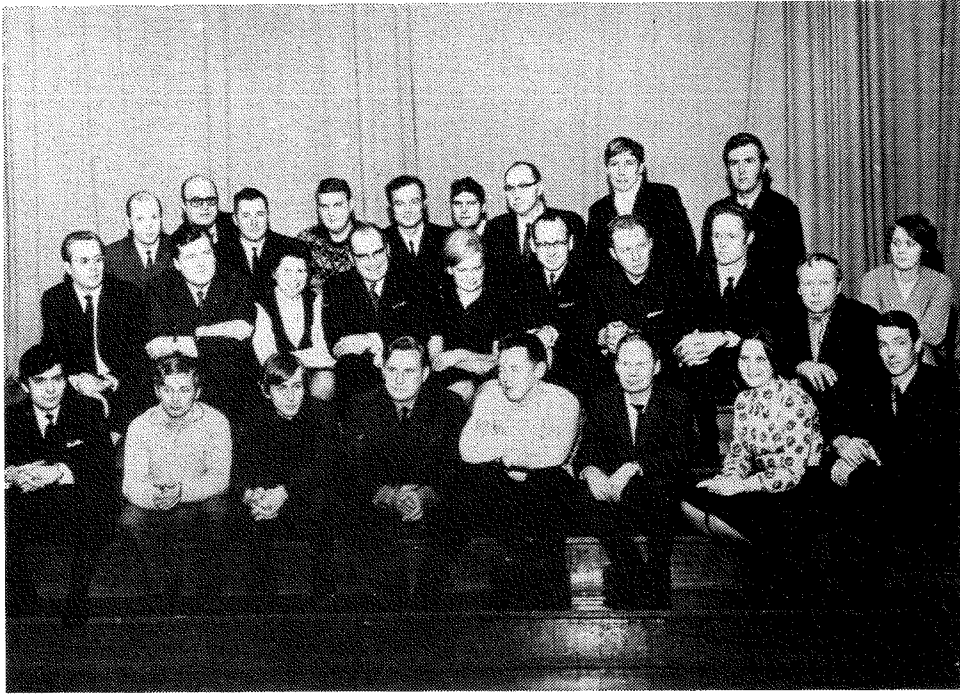
Kurssien aikana järjestettiin vierailuja eri teollisuuslaitoksiin, joissa tutustumiskierroksen jälkeen selvitettiin laitoksen toimintaa ja organisaatio. Osa näistä vierailuista liittyi oppilastehtäviin.

Opettajat

Kurssien eri aihealueiden pääopettajat olivat Mikkelistä. Ensimmäisellä kurssilla fil.maisteri Kalevi Teräsalmi opetti sekä johdon tehtäväkenttään että johtajuuteen liittyviä asioita.

Psykologiaan liittyvät asiat opetti fil.maisteri Paavo Grönholm. Toisen kurssin aikana hän sovelsi hyvän lisän kurssimateriaaliin, silloin julkaistusta Työelämän psykologia-kirjasta. Johtajuus-aihealueesta Grönholm opetti motivaatio ja kurin olemusosan.

Sosiologian opetti hum.kand. Matti Pekko. Hän teki varsin mittavan työn, aliarvioimatta suinkaan muita opettajia, laatiessaan kurssijamme varten kymmeniä sivuja käsittävän monistesarjan. Ko. osasta ei ollut vielä silloin RUL valmistanut opetusmateriaalia, eikä kurssikirjoihin liittynyt sosiologian teosta.

Ensimmäisen kurssin osanottajat vierailulla Nuoriso-opistolla. Opettajia on kuvassa mukana kolme; takarivissä toinen oik. Matti Pekko, kolmas oik. Antti Auriola ja viides oikealta Nuoriso-opiston rehtori Paavo Grönholm.

Toisella kurssilla Pekko opetti myös III-aihealueeseen kuuluvan neuvottelutekniikan.

Metsänhoitaja Kari Laitinen Varkaudesta opetti johtajuuteen liittyviä asioita. Kurssin johtaja Antti Auriola toimi opettajana I:n ja III:n aihealueen tunneilla.

Ensimmäinen kurssi

Kurssi alkoi 8. 10. 1970 ja päättyi todistusten jakoon varuskunnan upseerikerholla 22. 4. 1971. Kurssin opetussuunnitelma käsitti 76 opetustuntia. Opetustilaisuskertoja oli 25, joista kolme käytettiin teollisuus- ja laitosvierailuihin. Yleisölle tarkoitettuja esitelmä- ja vierailuiltoja oli kaksi.

Ensimmäisenä vierailuiltana 19. 11. 1970 oli kolme luentoa. Paavo Grönholmin esityksen aiheena oli "Turhaumat", Matti Pekosen "Sosiologian perusteet johtamistoiminnan kannalta" ja Antti Auriolan "Ihmisen kehitys aikojen alusta nykyyhetkeen ja kehityksen jatkuminen tulevaisuudessa."

Toinen vierailuilta pidettiin 14. 1. 1971 ja luennoitsijana oli valt.maist. Matti

Kuula Helsingistä. Hän käsitteli johtajuuteen liittyviä aiheita; kuten johtajatyypit, nimitykset, arvovalta ja esimieheen kohdistuvat odotukset.

Kurssin aloitustilaisuudessa RUL:n toimistopäällikkö Kari Kuuskoski selvitti kurssien toteutusta ja esitteli käytettävän opetusmateriaalin sekä kurssikirjat.

Ensimmäiset oppitunnit piti fil.maist. Veikko Kaalikoski Lievestuoreelta. Hänen aikaisempi kokemuksensa johtamistaidon kurssin johtajana oli hyvänä apuna ryhmätyöohjeita annettaessa ja ensimmäisen case-harjoitustehtävän läpiviemisessä.

Kurssilaiset laativat organisaatiotehtävien lisäksi I aihealueeseen liittyvistä asioista oman harjoitustehtävän, joiden aiheista mainittakoon mm. työn ja ympäristön muokkaantuminen, koulutus ennen ja nyt, tiedoitus sekä yrityksen tuottavuus. Muista tehtävistä mainittakoon se, että ratkaistavana oli viisi oppilaiden laatimaa case-harjoitusta.

Varuskunnan esittelyn ja sotilasorganisaatioon liittyvät asiat selvitti eversti Niilo Väänänen. Sotilaspiirin organisaatio ja yhteistoiminta siviilihallinnon kanssa oli evl Aimo Zilliacuksen luennon aiheena.

Ensimmäisen kurssin lopussa pidettiin loppukoe, jossa oli kolme tehtäväsarjaa, yksi jokaisesta aihealueesta. Työnantajien arvonannosta kurssia kohtaan mainittakoon se, että useat oppilaat saivat työnantajaltaan kurssimaksun ja osa myös oppikirjamaksut.

Kurssin suorittivat hyväksyttävästi seuraavat 25 oppilasta; Klaus Aho, Margit Arolinna, Tuomo Halonen, Osmo Ikonen, Erkki Janhunen, Sauli Jänkäväära, Kauno Lammi, Pirkko Laurikainen, Alpo Lindfors, Hannu Lintunen, Kyösti Mehtälä, Reijo Mäkinen, Seppo Parkkinen, Pirjo Parviainen, Ragnar Pettersson, Mirja Salmi, Jorma Sinisilta, Markku Teräsalmi, Teuvo Tuovinen, Seppo Valjakka, Jorma Wallila, Martti Willberg, Sulo Vilska, Reino Väänänen ja Olavi Ylönen.

Toinen kurssi

Opetussuunnitelman tuntimäärä, 76, oli sama kuin ensimmäiselläkin kurssilla. Opetukseen liittyviä tilaisuuksia oli 26. Kurssi alkoi 5. 10. 1971 ja päättyi 18. 4. 1972. Kurssiohjelmaan sisältyivät vierailut Keskussairaalaan, Nuorisopistolle, Mikkelin osuusmeijeriin ja Pelloksen tehtaille Ristiinaan.

Ensimmäiseen aihealueeseen liittyviä asioita, joita ensimmäisellä kurssilla hoiti maist. Kalevi Teräsalmi, opetti ekonomi Pekka Lehtikari Kouvolasta.

Toisen kurssin oppilaat ja opettajia ryhmäkuvassa Mikkelin ammattikoulun auditoriossa.

Kurssin aikana pidettiin yksi yleisölle tarkoitettu vierailuilta 11. 1. 1972. Luennoitsijana oli ekonomi Heikki Pohjola Helsingistä. Illan ohjelma käsitti projekti-johtamisen ja johtajuuden tulevaisuuden näkymät. Vieraita oli tilaisuudessa yli kolmekymmentä.

Kurssilla oli vierailevia luennoitsijoita 10. Sotilasaiheiset luennot piti ev Veikko Rusanen ja evl Alpo Karjalainen. Kurssin asioiden hoidossa avusti kurssin johtajaa ensimmäisellä kurssilla oppilaana ollut Reijo Mäkinen. Varsinkin vierailujen järjestelyissä tämä apu osoittautui erittäin hyödylliseksi.

Toisen kurssin osanottajista oli naisia noin kolmasosa, näistä neljä oli Keskussairaalan henkilökuntaan kuuluvia. Ensimmäisen kurssin neljästä naisosanottajasta oli yksi, apulaisylihoitaja Pirjo Parviainen, myös Keskussairaalaista. Yhden laitoksen osalta oli tämä todennäköisesti suurin naisosanottajamäärä RUL:n johtamistaidon kurssilla, mainitsi RUL:n pääsihteeri Juhani Autti todistusten jakotilaisuudessa pitämässä puheessaan.

Toisen kurssin suorittaneista oppilaista saivat useimmat, kuten ensimmäisenkin kurssin oppilaat, työnantajaltaan sekä kurssi- että oppikirjamaksut.

Toisen kurssin suorittivat hyväksyttävästi seuraavat 23 oppilasta; Sakari Heilala, Ilmari Kaartinen, Esko Kiljala, Jorma Komulainen, Markku Kortelainen, Pirkko Kosonen, Esko Laamanen, Katri Lahikainen, Helvi Laukkanen, Pentti Ohmeroluoma, Leena Pohjola, Outi Raittila, Pentti Ranta-aho, Markku Rautio, Tuure Riittinen, Jyrki Rissanen, Henno Rouhiainen, Seppo Ruokolainen, Kirsti Saaristo, Kari Sjöberg, Martti Tarvainen, Tuure Tuomela, ja Sinikka Vainikka.

Johtamistaidon täydennyskoulutus

Täydennyskoulutuksen tarkoituksena on antaa peruskursseihin niveltävää syventävää ja täydentävää tietoutta. Kurssiaiheet valittiin peruskursseista toivomusten mukaisesti huomioimalla samalla paikalliset olosuhteet. Kurssi muodostui kolmesta 8 oppituntia käsittävästä luentosarjasta.

Ensimmäinen jakso oli 18. 11. 1972 ja opettajana oli ekonomi Heikki Pohjola. Aihealue käsitti informaatiotietoutta, ja pääaiheena oli suullinen ja kirjallinen esitys harjoituksineen.

Toisen jakson, 10. 2. 1973, opettajana oli maist. Matti Kuula. Käsiteltäviä aiheita oli mm. neuvottelujen vaikeudet sekä informaation että kokonaismenettelyjen suhteen. Liikeneuvottelujen osalta käsiteltiin eri osapuolien näkökantoja ja yhteisiä perusedellytyksiä.

Kolmas jakso pidettiin lauantaina 17 p:nä maaliskuuta 1973. Opettajana oli ekonomi Heikki Pohjola ja jakson aiheena oli: ATK yritysjohton apuna. Kurssin ohjelma käsitti luennot: Tieto ja tietojenkäsittely, tietojen käsittelyn automatisoinnin vaiheet sekä ATK:n mahdollisuudet ja rajoitukset käyttäjien näkökannalta katsottuna.

Kurssin aikana käsiteltiin myös sellaisia harjoitustehtäviä, jotka olivat kurssilaisia kiinnostavia yksityisiä pulmakysymyksiä. Täydennyskursseilta sai todistuksen 42 henkilöä.

Päättäjäistilaisuudessa varuskunnan upseerikerholla 4. 4. 1973 piti Mikkelin läänin teollisuuspiirin päällikkö Kai Harlin esitelmän aiheesta: Teollisuuden kehitysnäkymät Mikkelin talousalueella.

Mauno Punkka

Reserviläisurheilusta

Suur-Savon Reserviupseeripiirin entinen puheenjohtaja ja reserviläiskilpailuissa vuosikymmeniä mukana ollut kilpailija ja toimitusmies, metsänhoitaja, kapteeni Mauno Punkka selvittelee tässä artikkelissa urheilutoimintaa ennen ja nyt.

Historiatoimikunta

Liikuntakasvatus ja urheilu ovat olleet näkyvästi esillä reserviläistoiminnassa kerhojen perustamisesta lähtien. RUL määritteli 1938 toimintatavoitteiksi: ”tilaisuus pysyä sotalaitoksen kehityksen ja kaikenlaatuisen sotilaallisen toiminnan tasalla sekä harjoittaa jäseniänsä ampuma-aseiden käytössä.” Koulutus ja toiminta kerhoissa tapahtui 1930-luvulla suojeluskuntapiirien toimintaan liittyen, joista mainittakoon ampumakilpailut, taktilliset maasto- ja karttatarjoitukset sekä maastoretkeilyt.

Sotien jälkeen reserviläistoiminnan jälleen viritessä luotiin urheiluyhteydet 1947 pohjoismaihin aloittamalla reserviläisten pohjoismaiset maastokilpailut. Mikkeliäisistä ovat RUL:n pm-joukkueessa olleet Kalervo Kuokkanen 1947–48 ja Rauno Tarkiainen 1965 (9.) ja 1968 (10.)

Ampumatoimintaan saatiin reserviläisille lupa vasta 1954. RUL:n ampumames-taruuskilpailuja on järjestetty vuodesta 1956 lähtien ja vuotta aikaisemmin alkoivat keväiset ”massa-ammunnat”. 1950-luvulla alkoi myös autourheilu reserviläistoiminnassa. Nykyiselle tasolle lajirunsaudessa reserviläisurheilu nousi 1960-luvulla.

Organisaation kehitys

Mikkelin reserviupseerikerho on toiminut aktiivisesti vuosikymmenien aikana myös järjestöorganisaation ja kilpailusääntöjen kehittämistyössä. Mikkelissä perustettiin 23. 11. 1952 Saimaan reserviupseeripiiri, joka helmikuussa 1957 jaettiin Etelä-Karjalan reserviupseeripiiriksi (4 kerhoa) ja Suur-Savon reserviupseeriksi (7 kerhoa). Piirien kotipaikka Mikkelin antoi kerhomme jäsenille tavallista enemmän piirin puheenjohtajan ja toiminnanjohtajan virkoja, eri

Kisakanslia töissään

toimikuntien jäsenyyksiä ja edustamistehtäviä liittoja piiritasolla. Piirin puheenjohtajana on alusta alkaen toiminut kerhomme jäsen ja ensimmäisinä toiminnanjohtajina maj Reino Hämäläinen 1961–1970 ja evl Kauko Kannas 1971–1972.

Vuoteen 1952 edustivat jäsenemme liiton kilpailuissa omaa kerhoaan, vuoteen 1957 Saimaan reserviupseeripiiriä ja sen jälkeen Suur-Savon reserviupseeripiiriä vuoteen 1977.

1970 perustettiin Reserviläisurheiluliitto r.y. (ResUL) hoitamaan keskitetysti sekä Suomen reserviupseeriliiton että Suomen reservin aliupseeriliiton kilpa- ja kuntourheilutoimintaa. Vuoteen 1977 reserviläispiirit kilpailivat liitoittain keskenään ResUL:n kilpailuissa ja sen jälkeen sekajoukkueina reserviläispiireittäin. Poikkeuksen muodostaa ampumaurheilu, jossa kumpikin reserviläisliitto järjestää omat mestaruuskilpailunsa. Reserviupseeriliitto hoitaa myös edustuksen Pohjoismaisiin maastomestaruuskilpailuihin ja merikilpailuun.

Tavoitteena taidon ja kunnon lisääminen

ResUL:n järjestämille kunto- ja kilpaurheilutilaisuuksille luonteenomaisia ovat useasta eri alalajista kootut ottelut. Nämä on todettu hyväksi pyrittäessä

Maastokilpailuun kuuluva kartanluku pyritään järjestämään etäisyyspisteiden arviointina. Kilpailureitin varrelle sopiviin maastokohtiin sijoitetaan kiintopisteiden tunnukset suunta-
nuolineen.

kehittämään reserviläisten taitoja, kuntoa ja henkistä vireyttä. Viime vuosina on toiminnan painopiste siirtynyt kilpaurheilusta kuntoliikuntaan ja maastossa liikkumiseen. Reserviläisurheiluliitto järjestää liittotasolla seuraavia kilpailutilaisuuksia:

Ampumahiihto

Ampumahiihdossa noudatetaan Suomen Ampumahiihtoliiton sääntöjä ja ResUL:n ampumahiihtotoimikunnan antamia erityisohjeita. Aseena on pienoiskivääri.

Ampumamestaruuskilpailut

Ampumamestaruuskilpailuissa noudatetaan Suomen Ampujainliiton sääntöjä paitsi kenttäammunnassa, missä käytetään ResUL:n sääntöjä. Viralliset mestaruuskilpailulajit ovat kenttäammunta 10 + 10 ls, pienoiskivääri 3x20 ls, isopistooli 30 + 30 ls ja pienoispistooli 30 + 30 ls. Ampumamestaruuskilpailut ovat ainoa laji, missä RAuL ja RUL kilpailevat erikseen.

Ampumasuunnistus

Ampumasuunnistus koostuu amunnasta, kartanluvusta ja suunnistuksesta. Ammunta suoritetaan kiväärillä 150 m:n matkalta. Ennen kumpaakin ampumasuoritusta on noin 300 m:n juoksutaival. Kartanluku suoritetaan 2–3 km:n pituisella viitoitetulla reitillä, jonka varrella on 10 arviointitehtävää. Suunnistus-
taipaleen pituus on 8–10 km. Kartanluvun virhemillit ja ammunnan tulos muutetaan ajaksi ja lisätään suunnistusaikaan. Ampumasuunnistuksessa käydään vuosittain perinteinen liitto-ottelu Sotilasurheiluliittoa vastaan.

Autopartiokilpailu

Autopartiokilpailu on kaksimiehisin partioin tapahtuva kilpailu, johon sisältyy suunnistus- ja tarkkuusajo, kartanluku sekä pistooliammunta.

Ilma-asekilpailut

Ilma-asemestaruudet ratkotaan talvisin ilmakiväärillä ja -pistoolilla eri sarjoissa. Kilpailuissa noudatetaan Suomen Ampujainliiton sääntöjä.

Kolmiottelu

Kolmiottelu käsittää 200 m:n uinnin, 20 ls:n kuvioammunnan ja 3000 m:n maastajuoksun. ResUL:n mestaruuskilpailujen yhteydessä järjestetään myös liitto-ottelu Sotilasurheiluliittoa vastaan.

Maastokilpailu

Maastokilpailuun sisältyy kartanluku, maastoammunta ja 7–9 km:n suunnistus. Ammunnan ja kartanluvun tulos sekä suunnistukseen käytetty aika muutetaan pisteiksi, joiden tulos muodostaa lopputuloksen.

Viime vuosina on uutena lajina tullut mukaan myös maastokilpailucup, joka järjestetään piiritasolla. Sen tarkoituksena on aktivoita maastokilpailuista innostuneita ja antaa erityisesti nuorille tämän lajin kokemusta.

Maastoammunta

Maastoammuntamestaruus ratkaistaan maastokilpailun ammunnan yhteydessä. Aseena on pistooli ja maaleina erikokoisia maastoon eri etäisyyksille sijoitettuja tauluja. Syöksyyn, ammuntaan ja lippaan vaihtoon on varattu rajoitettu aika. Tuliaseimia on kolme.

Merikilpailu

Merikilpailu on nelimiehisin joukkuein suoritettava moottorivenekilpailu, johon kuuluu osalajeina suunnistusajo, tarkkuusajo, navigointi, viestitys, maastoammunta ja maastajuoksu.

Partiokilpailu

Partiokilpailu suoritetaan nelimiehisin joukkuein. Kilpailu käsittää yösuunnistuksen, kartanluvun, päiväsuunnistuksen ja pikataipaleen, jonka aikana suoritetaan ammunta ja tarkkuusheitto.

Talvikilpailu

Talvikilpailuun sisältyy 10–12 km:n hiihto, jonka aikana suoritetaan kartanluku ja ammunta. Kartanluvun virhemillimetrit ja ammunnan tulos muunnetaan lisääjaksi, joka lisätään hiihtoaikaan ja näin saadaan lopputulos.

Monipuolista kuntoliikuntaa

Reserviläisurheiluliitto järjestää vuosittain kuntoliikuntatempauksia, jotka ulottuvat kaikkialle maahan. Tällaisia tapahtumia ovat reserviläisten hiihto-, ampu-aurheilu- ja maastoliikuntapäivät. Näiden tilaisuuksien järjestäjinä ovat yleensä paikalliset reserviläisyhdistykset.

ResUL:n järjestämiä yhteisiä valtakunnallisia kuntoliikuntatilaisuuksia ovat jotokset. Niiden tarkoituksena on innostaa reserviläisiä retkeilemään ja liikkumaan maastossa. Jotoksella reserviläiset joutuvat selviytymään erilaisista suunnistus-, pelastus- ja ensiaputehtävistä.

Johtajakoulutusta

Liittotason kilpailujen järjestäjiä ja valvojia koulutetaan erityisillä kilpailunjohtajakursseilla. Vuonna 1978 pidettiin liittojen eri tasoilla kaikkiaan 111 koulutuksellista tilaisuutta, joiden yhteinen osanottajamäärä oli 1383 reserviläistä.

Kursseilla annettavan opetuksen lisäksi ResUL jakaa kilpailujen järjestämisohjeita, sääntöjä, valvontamääräyksiä jne.

Harrastusmerkit

Suomen Reserviupseeriliiton hallitus perusti 29. 11. 1958 harrastusmerkin innostamaan jäsenistöään jatkuvaan aktiiviseen toimintaan liiton tarkoituksiperien hyväksi sen kaikissa eri muodoissa sekä palkitsemaan eri arvoisin merkein.

Harrastusmerkkiä on viisi luokkaa: III, II, ja I luokka sekä erikoisluokka ja valioluokka. Jäsenyhdistysten hallitukset valvovat merkkisuorituksia ja myöntävät III-I lk merkit. Piirihallitus myöntää erikois- ja valioluokan merkit. Suorituspisteitä saa osallistumisesta kokouksiin, kilpailutoimintaan, koulutustilaisuuksiin ja muuhun toimintaan. Suoritusvaatimukset 1. 1. 1959 lähtien: III lk 75 pistettä, II lk 200 pistettä, I lk 500 pistettä, erikoisluokka 1000 pistettä ja valioluokka 2000 pistettä.

Kuntomerkit

Suomen Reserviupseeriliiton kuntomerkin tarkoituksena on jäsenistön fyysisen kunnon ylläpitäminen ja kehittäminen. Merkkiä on viittä eri arvoastetta: III lk, II lk, I lk, Mestari luokka ja Suurmestari luokka.

RUL:n kuntomerkkisuorituksia voidaan suorittaa liiton, (RUL, ResUL) piirin ja jäsenyhdistyksen järjestämissä kilpailuissa sekä kuntokilpailun yhteydessä. Merkin suoritusvaatimukset jaotellaan kahteen linjaan, kuntourheilulinjaan ja kilpailulinjaan. Kuntourheilun lajeina ovat kävely (suunnistus), hiihto, pyöräily, uinti ja soutu (melonta). Kilpailulinjaan kuuluvat talvikilpailu, ampumahiihtokilpailu, kolmiottelu ja maastokilpailu.

Piirien hallitukset myöntävät I-III lk merkit ja valvovat niiden suorituksia. Suurmestari- ja mestari luokan kuntomerkit myöntää ResUL:n hallitus piirin esityksestä. 1. 1. 1980 lähtien on sääntöjä muutettu niin että päivää kohti hyväksytään ainoastaan yksi kuntopiste. Suorituspisteitä hyväksytään 1. 1. 1961 alkaen sekä kilpa- että kuntourheilulinjalta. Liiteosassa on tilastoa kerhomme jäsenten suorittamista merkkisuorituksista. Merkkisuoritusten tilastoinnissa on kapt Onni Valtonen tehnyt vuosikautia tarkkaa työtä. Kuntokorttien palauttamista määräaikana on edistetty arpomalla alaan liittyviä tarvikkeita kuntokorttinsa palauttaneiden kesken.

Ampumaharrastuksen lisäämiseksi on yhdistyksemme saanut arvokasta tukea Mikkelin reserviupseerien naisilta. Osaksi heidän ansiostaan jäsenten käytössä on 3 ilmapistoolia, 1 ilmakivääri, 1 pienoiskivääri, 2 pienoispistoolia ja 2 ratakaukoptukea.

Valtakunnallisia liittotason reserviläiskilpailuja on Mikkeliissä järjestetty seuraavasti:

15.-16. 9. 1951 järjestettiin RUL:n syysmestaruuskilpailut Siekkilässä ja Tuukalan maastossa. Kilpailijoita oli yli 100, kilpailun johtajana maj Arvi Vanonen.

17.-18. 8. 1957 suoritettiin RUL:n ampumamestaruuskilpailut Siekkilässä. Eri lajeissa oli yhteensä 681 kilpailusuoritusta. Kilpailujen johtajana toimi evl Matti

Nevasaari. 26.–27. 5. 1962 järjestettiin RUL:n ja RAUL:n sotilaspartiomestaruuskilpailut Mikkelin pohjois- ja länsipuoleisessa maastossa yhteistoiminnassa Mikkelin reservin aliupseerien kanssa. Partioita oli 40 ja kilpailun johtajana kapt Antti Vahvaselkä.

21–22. 8. 1966 pidettiin RUL:n ampumamestaruuskilpailut Siekkilän ampumamadalla. Kilpailuosanottoja oli 474, johtajana ylil Onni Valtonen.

25. 2. 1968 oli RUL:n ja RAUL:n ampumahiihtokilpailut Karkialammilla, kilpailijoita 126, johtajana maj Reino Hämäläinen.

21. 9. 1969 järjestettiin RUL:n maastomestaruuskilpailut Otavan länsipuolella, kilpailutuloksia 155, johtajana ylil Mauno Punkka.

18. 9. 1977 pidettiin ResUL:n maastomestaruuskilpailut Karkialammilla, kilpailun suoritti 197, johtajana kapt Mauno Punkka.

20–21. 1. 1979 oli ResUL:n ilma-asekilpailut Karkialammin kuntotalossa, kilpailusuorituksia 214, johtajana kers Reijo Mäkinen

Maastomestaruuskilpailut antoivat myös harrastuspisteitä lähes 200:lle toimitsijalle kilpailupäivänä.

Pienempiä järjestelyiltään ovat olleet lukuisat piiritason kilpailut Mikkeliissä. Liitto-ottelu ja samalla katsastuskilpailu pohjoismaisiin maastokilpailuihin järjestettiin 26. 8. 1972, osanottajia 26, johtajana kapt Jaakko Simolinna.

Kerhon kilpailut

Kerhon mestaruuksista on vuosittain kilpailtu lähinnä ampumaurheilussa ja kuntosuorituksissa. Mikkelin reserviupseerinaiset lahjoittivat kuntolautasen 1969 harrastuksen levittämiseksi jäsenistöön sekä 1977 kuntotuopin kiertopalkinnoiksi.

S.A. Pietiäinen ja Oskar Laitisen kelloliike ovat lahjoittaneet kiertopalkinnot ampumaurheilun hyväksi. Myös erilaiset ”herrasmieskilpailut” ovat kuuluneet lähinnä yhdistyksen johtokunnan ohjelmaan kilpailtaessa upseerikerhon, aliupseerikerhon ja reservin aliupseerien joukkueiden välisissä 4:n kerhon kilpailuissa lähinnä 1960– ja 1970-luvuilla. Kilpailulajeina ovat olleet suunnistus, jousiammunta, uinti, kartanluku, ampumahiihto, hirviammunta, erilaiset arviointitehtävät ja pilkkikilpailut.

Kuntotempauksina on vietetty reserviläisten hiihtopäivää helmi-maaliskuussa,

Lauantaivuoron emäntiä; vas. Saima Nykänen, Satu-Leena Auriola, Eeva Auriola, Martta Roisko, Sanni Tiainen, Hilikka Iisalo ja Hanna Väisänen.

Naisjaoston ensimmäisen johtokunnan muodostivat rouvat Eila Mattila, Anna-Liisa Hukkanen, Aini Koponen, Elma Lounatvuori, Kaarina Lyytikäinen, Hula Vahvaselkä ja Kyllikki Vanhanen. Jäsenmäärä oli ensimmäisen toimintavuoden, v 1956, lopussa 66 kohoten vuoteen 1966 mennessä 134:ään ja ollen v 1979 lopussa 106 jäsentä. Perustajajäsenistä on yhdistyksen toiminnassa mukana vielä viisi.

Toiminnan rungon ovat muodostaneet noin kerran kuukaudessa pidettävät ohjelmalliset kerhoillat, joihin on kokoonnuttu ylläpitämään jäsenten keskeistä yhteyttä ja jatkuvaa kiinnostusta vapaaehtoiseen maanpuolustustyöhön.

Naisjaoston perustamisesta asti oli ollut vireillä vaativa tehtävä: lipun hankkiminen reserviupseerikerholle, mutta vasta v 1960 katsottiin jaostolla olevan mahdollisuuksia hankkeen toteuttamiseen. Lipun suunnitteli arkkitehti, Mikkelin reserviupseerikerhon jäsen kapteeni Eero Jokilehto, tehden tämän täysin korvauksetta. Lipun sinisellä pohjalla lähekkäin olevat viisi valkoista pystysuoraa poikkiviivaa kuvaavat viittä sodan vuotta, viritetty kulta-hopea jousi nuolineen keskuskuviona on Savon vaakuna-aihe, yläkulmassa on reserviupseeriliiton merkkikuvio. Ompelutyö tilattiin Suomen Käsityön Ystävät Oy:ltä, tangon lahjoitti mikkeliäinen johtaja Otto Lahtinen. Lipun naulaaminen suoritettiin

Valtakunnalliset reservinupseerien naisten neuvottelupäivät 1966

Mikkelin varuskunnan upseerikerholla 4. 2. 1961. Ensimmäisen naulan löi naisjaoston puheenjohtaja Sylvi Roni. Naulaukseen osallistuivat hänen lisäksi varuskunnan päällikkö eversti Jouko Hynninen, Suur-Savon reserviupseeripiirin ja Mikkelin reserviupseerikerhon puheenjohtajat, lipun suunnittelija sekä naisjaoston ja reserviupseerikerhon johtokuntien jäsenet. Lipun vihkiminen ja luovutus tarkoitukseensa tapahtui Mikkelin reserviupseerikerhon 30-vuotisjuhlan yhteydessä 5. 2. 1961 Mikkelin Tyttölyseolla. Vihkimisen toimitti Piispa Osmo Alaja. Luovutuspuheen piti rouva Sylvi Roni ja lipun vastaanotti kerhon puheenjohtaja kapteeni Antti E. Vahvaselkä. – Mikkelin Reserviupseerit ry:n 40-vuotisjuhlassa 31. 1. 1971 varuskunnan upseerikerholla lahjoittivat Mikkelin reservinupseerien naiset juhlistalle yhdistykselle 50 kappaletta kerhon lipun pienoislippuja.

Vuosittain toistuvia tapahtumia ovat olleet laskiaisretket ym vierailut Invalidikoti Kyyhkylään sekä osallistuminen reserviupseerikerhon järjestämiin tilaisuuksiin. Reserviupseeripiirin ja veljeskerhon kokouksissa sekä muissakin tilaisuuksissa on järjestetty kahvitarjoiluja. Reserviupseeriliiton, Suur-Savon piirin tai Mikkelin yhdistyksen järjestäessä kilpailuja Mikkelissä on naisjaosto hoitanut muonituksen ja kanttiinipidon. Näistä huomattavimpina mainittakoon muonitukset ampumamestaruuskilpailuissa v 1957, 1966 ja 1968, suunnistuskilpailuissa v 1958 ja 1962 sekä maastomestaruuskilpailuissa v 1969 ja 1977. Kahvituksia ja muonituksia on ollut vuosittain puolisenkymmentä. Pääemäntinä ovat toimineet Hula Vahvaselkä vuosina 1957–1960, Elsmay Salmivaara 1961–1966, Aili Jäntti 1967–1972, Ilma Ohmeroluoma 1973–1976 ja Sylvi Laakso vuodesta 1977.

Varojen hankkimiseksi on järjestetty myyjäisiä, arpajaisia, kirkkojuhlia, kahvikonsertteja, muotinäytöksiä ym yleisötilaisuuksia sekä myyty itsenäisyyspäiväkynttilöitä ja Maanpuolustuksen Tuen kortteja. Tuhatmääräisen yleisön muonituksen hoitaminen Marskin patsaan paljastustilaisuudessa 4. 6. 1967 oli naisjaostolle varsin vaativa, mutta myös taloudellisesti tuottava tehtävä. Näiden tilaisuuksien tuotolla on tuettu veljeskerhon toimintaa sekä rahallisesti että hankkimalla kilpailuvälineitä ja -palkintoja. Naisjaosto on lisäksi saanut taloudellista tukea toiminnalle myötämielisiltä pankeilta ja liikelaitoksilta.

Kirkkojuhlia on järjestetty myös erikseen määrättyssä tarkoituksessa kuten v 1959 Kyyhkylän asukkaiden hyväksi, v 1963 stipendien jakamiseksi varattomille opiskelijoille sekä vuosina 1969 ja 1973 Savon Sotilaskappelirahaston kartuttamiseksi. 15. 10. 1978 järjestettiin kirkkojuhla varojen saamiseksi taideteosta varten, jonka yhdistys Mikkelin tuomiokirkkoseurakunnan taholta tehtyyn vetoomukseen vastaten oli päättänyt hankkia Harjun hautausmaan siunauskappeliin. Teoksen valinnassa päädyttiin opettaja, taiteilija Antti Sajaniemeltä tilattuun, henkilöähahmoja esittävään puureliefiin, jolle taiteilija on antanut nimen "Kun tuuli käy". Reliefi on sijoitettu kappelin alttariseinälle ja luovutettu seurakunnalle 15. 4. 1979.

Naisjaoston toimintaan ovat myös kuuluneet nuorisoiilat, joita useana vuonna on järjestetty Kyyhkylässä ja Suomen Nuoriso-opistossa Paukkulassa. Yhteistyö paikkakunnalla toimivien, pyrkimyksiltään samansuuntaisten naisjärjestöjen kanssa ynnä vierailut ja vastavierailut lähikuntien reserviupseerikerhojen naisjaostojen kesken ovat lisäksi olleet merkittävä toiminnan osa. Naisjaoston toiminnan alkuvuosina tehtiin jonkin verran huoltotyötä vaikeuksiin joutuneiden reserviupseeriperheiden keskuudessa. Vuosina 1959–1975 lahjoitettiin ylioppilaslakit kuudelletoista ylioppilaalle, joiden reserviupseeri-isät olivat kuolleet.

Eri puolilla maata vuodesta 1956 alkaen vuosittain pidetyille Suomen Reservin Upseerien naisten valtakunnallisille neuvottelupäiville ovat Mikkelin reserviupseerien naiset aina osallistuneet. Mikkeliissä on pidetty järjestyksessä XI neuvottelupäivät vuonna 1966, jolloin osanottajia oli 300, ja XXV neuvottelupäivät lokakuussa 1980, osanottajia yli 500. Neuvottelupäivien järjestäminen on suuri ja monitahoinen tehtävä, yhdistysten todellinen voimannäyte.

Suomen Reservin Upseerien Naisten Neuvottelukunnan välityksellä ovat Mikkelin reserviupseerien naiset osallistuneet yhdessä toisten jaostojen kanssa uuden lipun hankintaan Reserviupseerikoululle v 1969 ja samoin Reserviupseeriliitolle v 1980.

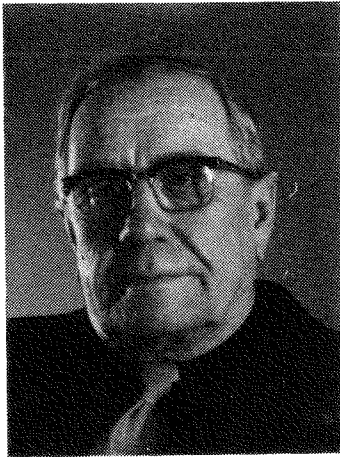
Reservinupseerien naisten valtakunnallisten neuvottelupäivien aktivointipanelissa 11. 10. 1980 johto ja asiantuntijat. Vasemmalta Kari Mennander, Eira Laalahti, Leena Pohjola, Lea Muttilainen, Maija Salo ja Pentti Palmu.

Suur-Savon reservinupseeripiirin aloitteesta perustettiin piirin alueella toimivien naisjaostojen yhdyselimeksi v 1967 Suur-Savon Reservinupseeripiirin Naistoimikunta. Toimikunnan puheenjohtajana on alusta alkaen toiminut rouva Sylvi Roni Mikkelin yhdistyksestä.

Mikkelin Reservinupseerien naiset ovat viettäneet toimintansa 10-vuotisjuhlaa 3. 4. 1966 varuskunnan upseerikerholla ja 15-vuotisjuhlaa 28. 3. 1971 Mikkelin Liikemiestenseuran huoneistossa jäsenten keskeisinä illanviettoina kutsuvieraineen sekä 20-vuotisjuhlaa 21. 3. 1976 Mikkelin Yhteiskoululla ohjelmallisena mittavana yleisöjuhlana.

Yhdistyksen puheenjohtajina ovat toimineet Eila Mattila v 1956, Aune Heilala 1957, Kyllikki Vanhanen 1958, Sylvi Roni 1959–1960 ja 1965–1972, Hula Vahvaselkä 1961–1964, Leena Pohjola 1973–1977, Marjatta Tela 1978–1979 ja Lea Muttilainen vuodesta 1980. Yhdistyksen 20-vuotisjuhlassa 21. 3. 1976 kutsuttiin yhdistyksen kunniapuheenjohtajaksi toiminnassa erityisesti ansioitunut Sylvi Roni.

*Päämajan lähetti, myöhemmin Suur-Savon Reserviupseeripiirin puheenjohtaja ja kerhon perustaja, nykyinen kunniajäsen, yli-insinööri, majuri Yrjö Kaarre kertoo tässä artikkelissa omakohtaisia kokemuksia ja näkemyksiä Mikkelistä päämajakaupunkina.
Historiatoimikunta*

(Lyhennelmä Suomen Reservin Upseerien Naisten XXV neuvottelupäivillä 11. 10. 1980 pidetystä esitelmästä.)

Mikkelin seudun sotilasperinteen merkkipaaluina muinaisilta ajoilta ovat ennen muita Nuijasodan ratkaiseva loppunäytös Savon osalta vuoden 1597 tammikuussa Kenkäveronniemen pappilassa satoine surmansa saaneine talonpoikineen ja Porrassalmen maineikas torjuntavoitto lähes kymmenkertaisesta vihollisjoukosta kesäkuussa 1789.

Kaupunkimme yhteys Suomen vapaustaisteluihin on tällä vuosisadalla ollut oudon kiinteä, sanoisinko kohtalonomainen. Suorastaan merkillinen yhteensattuma oli, että Suomen Senaatin istunnossa joulukuun 6 päivänä 1917 käsiteltiin vain seuraavat kolme asiaa:

1. Suomen julistaminen itsenäiseksi valtakunnaksi.
  2. Laki vuokra-alueiden lunastamisesta eli ns torpparien vapautuslaki.
  3. Mikkelin kaupungin asemakaava.
- Mahtoivatkohan olla saman kertaluokan kysymyksiä.

Varsinaista aihettani, Mikkeliiä päämajakaupunkina kuvaamaan onnistuisi ehkä parhaiten näköalapaikalla päämajan palveluksessa ollut mikkeliiläinen. Tällaista ei ilmeisesti enää ole käytettävissä. Oma suoranaisten kosketukseni perustuu talvi- ja jatkosodan ajalta rintamalomien ja yhden lyhyen komennuksen aikana saamiini yhteyksiin ja havaintoihin. Kevään 1918 tapahtumat näin täällä 10-vuotiaan lähettipojan sammakkoperspektiivistä, joskin ne ovat erikoisen elävinä mielessä säilyneet.

Niinpä minun on seuraavassa turvauduttava pääosin asiantuntijoihin. Mainittava on eversti K J Mikolan asiaa käsittelevä sanomalehtiartikkeli vuodelta 1963 ja

aikanaan käymäni juttutuokiot kenraaliluutnantti A F Airon ja eräiden muiden päämajan upseereiden kanssa.

Huhtikuun 1918 alussa siirtyi valkoisen armeijan ylipäällikkö, silloinen kenraali C G E Mannerheim päämajoineen Mikkeliin. Vanha varuskunta- ja koulukaupunki hallintokeskuksineen ja liikenneyhteyksineen täytti oivallisesti komento-paikalle asetetut vaatimukset. Olihan jatkosotatoimien päämääränä vastustajan itäisten yhteyksien katkaisu sekä sodan toisen suuren ja lopullisesti ratkaisevan sotatoimen, Viipurin valtauksen ja Karjalan kannaksen operaation loppuunsaattaminen.

Meitä silloisia koulupoikasia oli jo helmikuun alusta ”Mikkelin Varusväen” valkoisissa käsivarsinauhoissa suojeluskuntain lähetintehtävissä taskussa kaupungin komendantin allekirjoittama lupalappu, joka oikeutti ”käymään ulos ja sisälle esikunta- ja majoituspaikoissa.”

Niinpä minutkin kymmenvuotiaana ”vanhana tekijänä” ja kaverini Tanskasen Repu siirrettiin päämajan palvelukseen, aluksi ylipäällikön ”sähkösanomajökösi” Seurahuoneelle. Siellä alakerran etuhuoneessa iskimme kantapäitä yhteen kenraali Mannerheimin ohikulkiessa. Meille riitti häneltä aina ystävällinen tervehdys ja hymy.

Pian siirrettiin meidät kuitenkin perustetun insinööriesikunnan läheteiksi kaupungintalon alakertaan. Lähin esimiehemme oli Paatero niminen tiukkailmeinen juristi. Mieleeni on iäksi jäänyt haltuuni uskottu uusi postikirja, joka monista varoituksista huolimatta sai runsaan ja kirjavan kasteensa ihan ensimmäisellä taipaleellaan lentäessäni mahalleni likasohjuiselle kuvernöörin pihalle. Ankaraa satikutia sain siitä osakseni.

Esikunnan insinööreistä muistan v. Hertzén ja Hänninen nimiset ryhdikkäät miehet. Hänninen oli jo ehtinyt saada luodinkin olkapäähänsä. Sarkatakkiin parsittua reikää katselimme kunnioituksella.

Kevättalvi kului lähetintehtävissä. Sotatoimien loputtua päättyivät nekin ja kouluunkin oli palattava.

Vaikkakin Mannerheimin päämaja oli Mikkeliin vain loppukolmanneksen vapaussodan kestoajasta, niin yleiseen tietoisuuteen jäi Vaasa senaatin hallituskaupunkina ja – ikäänkuin tulevia tapahtumia ennakoiden – Mikkeli päämajakaupunkina. Silloinen päämaja ei juuri jälkiä kaupunkiin jättänyt eikä negatiivisia seurauksia ollut lainkaan. Ryhdikkään ja nuorekkaan ylipäällikön kuva vain painui pysyvästi sen ajan kaupunkilaisten mieliin.

Kahden ensimmäisen itsenäisyytemme vuosikymmenen aikana maamme tie- ja

viestiliikenneoloja kehitettiin melkoisesti ja tästä sai osansa myös Etelä-Savon hallinto- ja liikennekeskus Mikkeli. Kun tuolloin strategisessa tilanteenarvostelussa oletettiin seuraavassa mahdollisessa sotatapauksessa sotatoimien tapahtuvan maan itärajan ylittävää vihollista vastaan painopisteenä Karjalan kannas, oli Mikkeli maantieteelliseltä sijainniltaan keskeisenä, mutta itse paikkakuntana syrjäisen rauhallisena edelleen sopiva päämajan sijoituspaikaksi.

Pahamaineinen Ribbentrop-sopimus ja sen seurauksena Baltian maiden miehitys ja omaan maahan kohdistunut uhka osoittivat, että oletamus oli ollut oikea.

Kun sota syksyn 1939 ylimääräisten harjoitusten ja kuumeisten valmistelujen jälkeen marraskuun 30 päivänä syttyi, saapui päämaja jo joulukuun 3 päivänä Mikkeliin. Ylipäällikkö ja hänen lähimmät osastonsa sijoituivat keskuskansakoululle. Lisäksi oli monia muita kiinteistöjä ja tiloja varattava nyt jo satoja miehiä ja naisia käsittävän esikunnan työ- ja majoitustiloiksi.

Päämajan tulo Mikkeliin oli vanhemmille kaupunkilaisille luonnollinen asia, täällähän se oli ollut ennenkin. Vain suuruudellaan päämaja yllätti kaupunkilaiset, mutta kunniaksi sen tulo kaupungille katsottiin.

Kunniasta on aina myös maksettava. Talvisodan aikana joutui kaupunki päämajan ansiosta yksitoista kertaa – kahdeksana eri päivänä – pommituksen kohteeksi.

Pommituksista oli kaksi varsin tuhoisaa. Loppiaisaattona 1940 hyökkääjä pudotti 40 lennolla n. 150 räjähdys- ja yli 1000 palopommia kaupunkiin aiheuttaen 30 kuolleen ja 38 haavoittuneen henkilötappiot sekä 13 kivitalon ja 131 puutalon tuhoutumisen, palon tai vaurioitumisen. Kaupungin keskustasta paloi laaja alue. Eipä jäänyt siltä osin kiistaa puutaloarkkitehtuurin säilyttämisestä. Kaupungista poistui maaseudulle yli puolet asukkaista. Osa heistä palasi kuitenkin pian takaisin.

Toinen vaikea päivä koitti tasan kahden kuukauden kuluttua, maaliskuun viidentenä. Kolmessa hyökkäyksessä suoritti vihollinen 57 lentoa. Aineelliset vauriot jäivät vähäisemmiksi, mutta henkilövahingot olivat suhteellisen suuret: 33 kuollutta ja 57 haavoittunutta, etupäässä sotasairaalaan toimineessa lääninsairaalaan, joka sai pahoja osumia.

Osakseni sattui tuon päivän illan pimetessä tulla kotikaupunkiin. Savuista pimeyttä valaisivat vain sammumassa olevien tulipalojen loimut. Muutamia hätääntyneitä ihmisiä kiirehti tyhjillä kaduilla. Mieli matalana jouduin nousemaan junaan palatakseni rintamalle.

Jossakin Antrean tienoilla sanoi vastakkaiselle vaununpenkille ilmestynyt jalkaväen luutnantti: ”Viikon kuluessa tulee rauha!” En sitä uskonut eikä uskonut komentajanikaan. Mutta niinpä vain pian tuli Airon allekirjoittama päämajan creed-sanoma tulen lopettamisesta ankarine välirauhaehtoineen ja vetäytymiskäskyineen.

Moskovan rauhansopimuksen mukaisesti kaakkoinen rajamme siirtyi roiman askeleen länteen, nykyiseen paikkaansa. Välirauhan levottomana, uhanäyteisenä aikana jäi Mikkeli valmiutensa vuoksi päämajan sijoituspaikkana edelleen sotilasjohdon ajatuksiin. Tämä oli perusteltua myös yleisen poliittisstrategisen tilanteen muututtua. Ja kun Suomi vuoden 1941 juhannuspommitusten jälkeen totesi jälleen olevansa sodassa, lähti päämaja kesäkuun 25 päivänä useana eri kuljetuksena jälleen Mikkeliin.

Se matka kesti aina vuoden 1944 lopulle saakka. Tuona aikana löi päämaja oman erikoisen leimansa kaupunkiin. Vaikkakin yleisesikuntaosan vahvuus oli vain n. 650 henkilöä, oli kaupungin väkiluvusta viesti-, huolto-, ym-yksiköiden ansiosta noin neljännes eli 2500 henkilöä puolustuslaitoksen palveluksessa. Joukko oli tilojen puutteen vuoksi ja osin turvallisuussyistäkin hajoitettu nyt toiveissa olevan Suur-Mikkelin alueelle. Vihollinen ei tosin jatkosodan aikana ulottanut toimintaansa lainkaan Mikkeliin.

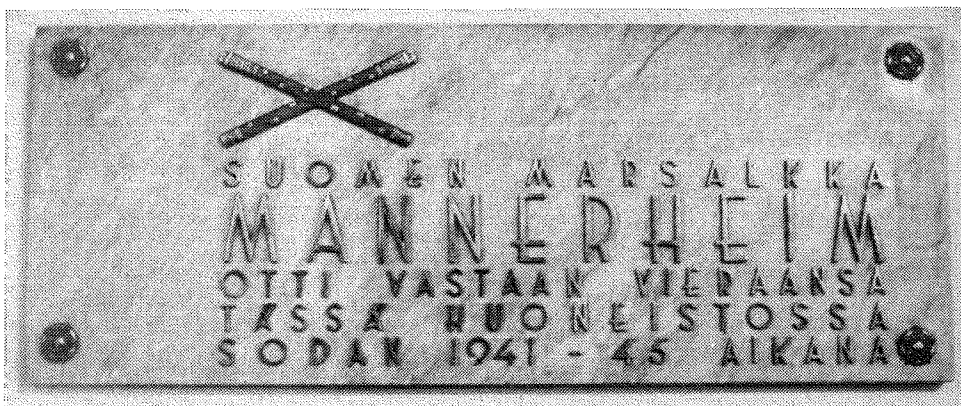
Väen lisäys vain vilkastutti talouselämää ja valtion majoituskorvaukset lievittivät pakollista ahtautta.

Välirauhan aikana Hallitustorin laitaan valmistuneessa Osuuskauppa Suur-Savon talossa toimiva Hotelli Kaleva kokonaisuudessaan ja Mikkelin Klubi pääosaltaan joutuivat päämajan käyttöön. Klubista tuli ylipäällikön ja hänen lähimpien miestensä ateriointipaikka. Siellä marsalkka otti vastaan myös korkeat vieraansa kuten Tasavallan Presidentin, hallituksen jäsenet, Ruotsin kruununprinssin ja muut ulkomaalaiset arvohenkilöt.

Kaupunkilaisille tuli marsalkka tutuksi. Hän liikkui jalkaisin kaduilla ja suoritti joka-aamuisen ratsastuksensa Kalevankankaalla.

Kunniansa vuosista kaupunki sai monenlaisia muistoja. Pysyvin, joskin ehkä näkymättömin on Naisvuoreen louhittu viestikeskus ”Lokin luola”. Marsalkan työhuone keskuskoululla on museona alkuperäisessä asussaan. Mikkelin Klubi kalustoineen on säilytetty sellaisenaan lisänään vain saadut muistoesineet. Niistä mieluisin on marsalkan ja hänen ”hovinsa” allekirjoittama juhla-adressi.

Taiteilija Kalervo Kallion veistämä Suomen Marsalkan pronssipatsas pystytettiin joutavan poliittisen kiistan seurauksena Hallitustorin sijasta Suur-Savon aukiolle.

Päämajan muistolaatta Mikkelin klubilla.

Lukuisten kiinteistöjen seinin on kiinnitetty muistolaatat kertomaan niiden päämajan aikaisesta käytöstä.

Osoittaakseen kunnioitustaan Suomen Marsalkkaa kohtaan ja ikuistaakseen hänen henkilökohtaisen yhtetensä Mikkelin kaupunkiin, kaupunginvaltuusto juhlaistunnossaan Mannerheimin 75-vuotispäivänä päätti sijoittaa vaakunaansa jotakin ylipääällikköön liittyvää. Helmikuussa 1943 Mannerheim omasta puolestaan hyväksyi piirustuksen, jossa hänen marsalkkansauvansa ovat vaakunan yläkentässä. Sisäasiainministeriö vahvisti muutoksen samana vuonna.

Joulukuun 21 päivänä 1944 kutsui Tasavallan Presidentti Suomen Marsalkka Mannerheim Mikkelin kaupungin edustajat päivälliselle ja luovutti siinä tilaisuudessa Vapaudenristin miekkoineen lausuen puheessaan mm: "Minulla on kunnia ja ilo ojentaa Mikkelin kaupungille taistelleen armeijamme korkein tunnustus – Vapaudenristi – liitettäväksi kaupungin vaakunaan ikimuistoksi näiltä ajoilta."

Kunnian ja koettelemusten päivät säilyvät silloin mukana olleiden kaupunkilaisien mielissä elonpäivien loppuun saakka. Uskokaamme, että Mikkelin vaakuna siirtää nuo velvoittavat muistot ja uhrimielen tuleville polville.

EILEN – TÄNÄÄN

Aatteellinen toimikunta

Kerhon aatteellista ja tiedotustoimintaa palveli vuodesta 1961 vuoteen 1971 Suur-Savon reserviupseeri- ja Suur-Savon reservialiupseeripiirin tiedotuslehti Savon Vasama, joka ilmestyi kuutena numerona vuodessa, jokaisen parillisen kuukauden alussa. Lehti julkaisi aatteelliseen toimintaan ja maanpuolustuskehityksen seuraamiseen liittyviä asiantuntijakirjoituksia jokaisessa numerossaan ja lisäksi siinä julkaistiin reserviupseerikerhojen ja reservialiupseerien yhdistysten toimintaohjelmat kahdelle seuraavalle kuukaudelle. Edellisen kahden kuukauden tapahtumien selostukset ja kilpailujen tulokset oli lehdestä luettavissa. Lehti palveli hyvin kerhojen, yhdistysten ja piirien tiedotustoimintaa. Lehteä ehti ilmestyä 60 numeroa, mutta vuonna 1971 Mikkelin talousalueelta ei saatu enään kylliksi varoja reserviläispiirilehden toimittamiseen, joten tiedoittaminen tapahtui sen jälkeen yksinomaan sanomalehtien järjestöpalstoilla sekä omilla kiertokirjeillä ja kerhotiedoiteilla.

Puheenjohtaja Antti Auriola tutustui kesällä 1973 Tampereella Pohjois-Hämeen reservinupseerien ja -aliupseerien toimintaan, lähinnä taloudellisessa mielessä. Ko alueen tiedotuslehti, Pirkan Viesti, sai riittävästi ilmoituksia, joten heidän toiminnassaan ei ollut tapahtunut muutoksia. Matkaan liittyneitä asioita käsiteltiin sekä kerhon hallituksessa että piirien yhteistyötoimikunnassa. Päätöksensä oli se, että sekä kerhot että piirit hoitavat omat tiedotteensa ja Savon Vasamaa julkaistaan erillisnumeroina tarvittaessa laajempaa, myös jäsenistömme ulkopuolelle menevää tiedottamista varten.

Ensimmäisenä toimitettiin toukokuussa 1976 Ristiinan maanpuolustusjuhlien aikaan julkaistu Savon Vasama. Painosmäärä oli 15000 kpl ja jakelu suoritettiin Mikkelin, Mikkelin maalaiskunnan, Ristiinan ja Mäntyharjun alueille.

Maanpuolustusjuhlia, joita järjestetään alueellisina käsittäen koko piirin alueen, on järjestetty eri puolilla Mikkelin lääninä vuodesta 1966 alkaen kerran vuodessa. Näistä vuoden 1967 juhla yhdistettiin Suomen Marsalkan päämajapatsaan paljastusjuhlaan. Juhlia on kaikkiaan ollut 15 ja on suuren maakuntajuhlan merkitys nähtävä huomattavaksi aatteellisessa toiminnassa ja maanpuolustushengen ylläpidossa. Kerhon edustus ja lippu on ollut mukana kaikilla näillä juhlilla.

Toimikunta antoi v. 1971 hallitukselle esitykset reserviläisliittojen yhteistyöasiasta koskevasta kyselystä ja jäsenten muistamis (palkitsemis) asiasta.

Jäsenille ja myös ulkopuolisille tarkoitettua toimintaa toteutettiin yhteistyössä Mikkelin kansalaisopiston kanssa järjestämällä kaksi johtamistaidon kurssia sekä yhden 3-osaisen täydennyskursisarjan vuosina 1970–1973. Johtamistaidon kursseista on oma erillinen kirjoitus.

Reserviläisjärjestöjen turvallisuuspolitiikan ohjelmasta annettiin lausunnot asian eri käsittelyvaiheissa. Kerhon edustajia oli mukana useilla valtakunnallisilla turvallisuuspolitiikan päivillä. Reserviläisjärjestöjen turvallisuuspoliittinen ohjelma julkaistiin painettuna vuonna 1978.

Yhdistys antoi apua yhteistyössä Suur-Savon reserviläispiirien kanssa opetusministeriön oppikouluille v. 1974 lähettämän kirjelmän mukaiseen opetukseen. Toiminnanjohtaja Mauri Pekonen hoiti esitelmänpitäjän kuljetukset. Maisteri Osmo Korosuo piti 7 luentosarjaa aiheesta turvallisuuspolitiikka-rauhanpolitiikka. Antti Auriola piti esitelmän kauppaoppilaitoksella aiheesta turvallisuutemme. Esitelmien yhteydessä olleissa keskustelutilaisuuksissa oli mukana Mikkelin sotilaspiirin edustaja. Osanottajia eri tilaisuuksissa oli yhteensä yli 600. Esitelmäsarjan jälkeen pidetyssä keskustelutilaisuudessa tuli esille se, että nuoret olivat suhtautuneet harvinaisen asiallisesti esityksiin ja kyselleet jatkoesitelmien mahdollisuutta.

Vuonna 1975 oli edustajiamme Helsingissä pidetyillä reserviläispäivillä. Varusmiesinfon toteutuksessa olimme mukana piirien kanssa. 45-vuotisjuhliin liittyvää tiedotusaineistoa julkaistiin v. 1976 Länsi-Savossa, Savon Sanomissa, Uutisviikossa, Viikkosissa ja Reserviläisessä.

Vuoden 1977 toiminnan osalta työemme liittyi Suomen itsenäisyyden 60-vuotisjuhlavuoden tapahtumiin. Oppikouluissa pidetyissä ainekirjoituksissa kävi selville nuorten näkemyksiä itsenäisyydestä ja isänmaallisuuteen liittyvistä asioista. Kapteeni Onni Valtosen laatimaa Suomen lippua ja sen käyttöä käsittävää lehteä painettiin 700 kpl. Jäsenistön lisäksi sitä jaettiin Mikkelin kaupunkialueen isännöitsijöille ja talonmiehille sekä ympäristön sotainvaliideille.

Suur-Savon reserviläisviesti muodosti yhden näkyvimmistä toimista läänin alueella. Tunnuksena oli Itsenäinen Suomi-Yhteinen asiamme. Viesti lähti Ristiinasta 20. 4. 77 ja kulki reserviläisten viemänä eri kuntien kautta. 24 kunnan edustajien allekirjoittamana se luovutettiin 12. 6. 77 Joroisten maanpuolustuspäivillä maaherra Viljo Virtaselle. Jokaiselle allekirjoittaneelle kunnalle luovutettiin juhlilla viestistä oma muistojäljennös.

TURPO-78 turvallisuuspoliittinen paneeli Mikkelin ammattikoululla lokakuun 1. päivänä muodosti vuoden 1978 aatteellisen toiminnan päätapahtuman. Tilaisuuden järjestelyt hoidettiin yhteistyössä piirien kanssa toiminnanjohtaja Ilmari Kuikan avustuksella. Mikkelin reservialiupseereista oli mukana Hannu Lintu-

nen, joka hoiti lehdistöpalvelun ja toimi Savon Vasaman päätoimittajana. Savon Vasama julkaistiin 4-sivuisena ja jakelu tapahtui Uutisviikon sisälehtenä. Yli kolmeensataan nouseva arvovaltainen yleisö sai kuulla varsin monipuolisia mielipiteitä lähinnä taloudelliseen maanpuolustukseen liittyvistä asioista. Paneelikeskustelun puheenjohtajana toimi toimitusjohtaja Jaakko Jahnukainen. Alustajina toimivat RUL:n phj Erkki R. Haarla, puolustustaloudellisen suunnittelukunnan os.pääll. K.H. Pentti, KK:n toimitusjohtaja Niilo Hämäläinen, MTK:n puheenjohtaja Heikki Haavisto ja pankinjohtaja Matti Hakavuori.

Mikkeliin perustettavaa jalkaväkimuseota varten muodostettiin myös paikallinen Suur-Savon keräystoimikunta. Toimikuntaan ja keräystoimintaan on osallistunut jäsenistöstämme Suur-Savon reserviupseeripiirin puheenjohtaja Kari Mennander, Antti Auriola ja Eero Hasu.

Parinkymmenen vapaaehtoisen maanpuolustuksen saralla Mikkeliissä ja sen ympäristössä toimivan järjestön ja yhdistyksen yhteistyönä, noin vuoden kestäneen valmistelun jälkeen, toteutettiin talvisodan päättymisen 40-vuotisjuhla. Juhlajärjestelyihin ja toteutukseen otti osaa edustajanamme Antti Sajaniemi. 10.-13. 3. 80 oli esillä Hannu Forsblomin kokoamana näyttely Mikkelin kirjastotalon Mikkeli-salissa talvisodan päättymistä esittelevistä sanoma- ja aikakauslehdistä, kunniamerkeistä ym ao ajankohtaan liittyvistä tiedoista. Pääjuhla pidettiin 13. 3. 80 Mikkelin ammattikoululla. Yleisöä oli yli 800 henkeä. Lumpukuiset varusmiehet suorittivat juhlassa keräyksen Sotainvaliidiin hyväksi.

50-vuotisjuhlien järjestelyt

Ensimmäiset 50-vuotisjuhliin liittyvät valmistelut teki hallitus vuoden 1979 syksyllä laatiessaan vuoden 1980 toimintasuunnitelmaa. Tällöin laadittiin talousarvio, jossa huomioitiin alkuvaiheet. Juhlajärjestelyjä varten perustettiin tarvittavat toimikunnat. 50-vuotisjulkaisutoimikunnan tehtävänä oli nimensä mukaisesti tämän historiikin julkaiseminen.

Palkitsemistoimikunta

Palkitsemistoimikunnan puheenjohtajaksi nimettiin Mauno Punkka ja jäseniksi Reino Hämäläinen ja Onni Valtonen. Pääasiallisin tehtävä oli 50-vuotisjuhlassa tapahtuvat palkitsemiset, mutta samalla kerättiin myös muutkin mahdolliset puuttuvat tiedot.

Puheenjohtajien, sihteerien ja muiden toimihenkilöiden toimintaa koskevat tiedot tulee useimmiten esille pöytäkirjoissa, mutta on paljon tapahtumia ja työsuorituksia, josta ei jää todisteita. Toiminnan johdonmukaista seuraamista varten RUL

painatti oman harrastusmerkkikorttinsa, mutta sen käyttö ei ole toteutunut toivotulla tavalla. Tällaista pidetään ehkä liian monimutkaisena tai suorastaan lapsellisena toimenpiteenä, eikä sen vuoksi kaikkia kortteja ole palautettu.

Näitä todistettuja tietoja tarvitaan kuitenkin mm. RUL:n korkeimpiin palkitsemisluokkiin kuuluvan Tasavallan Presidentin vahvistaman Suomen reserviupseeriliiton kultaisen ansiomerkin (RUL amr) myöntämiseksi. Merkin myöntämisestä tekee kirjallisen esityksen yhdistyksen hallitus, joka liittyy anomukseen yksityiskohtaisen perustelun. Piirihallitus käsittelee anomukset ja antaa joko puolto- tai epäamismuutoksen sekä asettaa puolletut määrättyyn järjestykseen. Lopullisen päätöksen tekee RUL:n liittohallitus palkitsemistoimikunnan esikäsittelyn jälkeen.

Onni Valtosen keräämät tiedot auttoivat palkitsemistoimikuntaa, kuten on jo aikaisemminkin auttanut hallitusta. Toimikunta luovutti hallitukselle hyvin laaditun ja perusteellisen selvityksen asiasta. Muistamisasteita oli neljä, joista korkein oli esitys kunniapuheenjohtajasta.

Liitteenä on luettelot RUL:n kultaisen ansiomerkin ja Mikkelin reservinupseerien pienoislipun saajista.

Ohjelmatoimikunta

Ohjelmatoimikunnan puheenjohtajan tehtäviä on hoitanut Antti Sajaniemi, joka oli mukana jo hyvin onnistuneita 40-vuotisjuhlia järjestämässä. Jäseninä toimikuntaan kuuluvat Pentti Kaijala, Seppo Lappalainen ja Markku Salo. Toimikunnan tekemä esitys juhliin liittyvistä eri tilaisuuksista käsiteltiin hallituksessa. Esityksen hyväksymisen jälkeen on toimikunta jakanut jäsenilleen eri osatyöt. Jokaiseen tilaisuuteen tarvitaan järjestely- ja toteutusvaiheessa myös monen muunkin kerhon jäsenen työpanos.

Juhlallisuuksiin liittyviä kutsuvierasasioita on hoitanut Eero Hasu ja Tuomo Moilanen. Tämä asia on pyritty hoitamaan mahdollisimman hyvin, sillä olemme kiitollisia saamastamme sekä taloudellisesta että henkisestä tuesta.

Taloustoimikunta

Taloustoimikunta kuuluu normaaliinkin vuositöihin, mutta nyt juhlien järjestelyvaiheessa on sen osuus varsin mittava. Juhliin ja 50-vuotisjuhlakaisuun tarvittava rahamäärä ylittää tavanomaisen vuosibudjetin moninkertaisesti. Toimikunta hoiti tarvittavat toimenpiteet puheenjohtajansa Heimo Heikkilän johdolla kiitettävästi.

Hengellinen toiminta

V. 1973 hengellinen toimikunta järjesti yleisen keskustelutilaisuuden seurakuntataloon sekä esitelmätilaisuuden, jossa Aulis Lepistö toi terveisiä Israelin matkaltaan.

Toimikunta järjesti v. 1974 viisi tilaisuutta seurakuntien tiloissa. Alustajina olivat Mikko Reijonen, Onni Valtonen ja Matti Kinnunen. Seuraavana vuonna pidettiin kaksi hengellistä kerhoiltaa, toinen Lehmuskylän seurakuntatalolla ja toinen Mikkelin maaseurakunnan seurakunta-talossa. Käyntejä järjestettiin lääninvankilaan, Karkialammille ja helluntaiseurakuntaan.

Hengellinen toimikunta järjesti myös kirkko-iltoja, joihin oli kutsuttu Kyyhkylän veteraanit ja illan jatkoksi heille tarjottiin kahvit seurakunta-talossa.

Tämä toiminnanmuoto, jota uskollisesti veti elinaikanaan yliluutnantti Aulis Lepistö, sai huomattavaa kannatusta. Esitelmien pitäjinä olivatkin niin huomattavat henkilöt kuin esim. piispa, myöhemmin arkkipiispa Simojoki, piispa Alaja jne. Nykyinen hengellinen toiminta tapahtuu yhteistoiminnassa seurakuntien kanssa.

Kerho on osallistunut mitä moninaisemmilla aloilla puolustuslaitoksen hyväksi tapahtuneeseen toimintaan. Eräs tällaisista oli sotilaskappelin hankinta uuden varuskunnan alueelle. Tarkka-ampujapataljoonan aikaisella varuskunnalla oli aikoinaan ortodoksinen kivikirkkonsa kasarmialueella, mutta se jouduttiin purkamaan perustusten heikkouden takia. Uuden kirkkoa vastaavan sotilaskappelin hankinta tuli ajankohtaiseksi, kun varuskunta siirtyi Karkialammille. Monista utopialta tuntunut sotilaskappelihanke saatiin päätökseen. Kappelin rakennusrahastoa karutettiin yksityisten toimesta ja Mikkelin sotilaskappeliyhdistys perustettiin v. 1967. Kerho on alun perin osallistunut varojen keräykseen ja suorittanut v. 1973 yhdistyksen ainaisjäsenmaksun 350 mk. Kappeli rakennettiin lopulta sotilaskodin läheisyyteen vuosina 1979–1980. Peruskivi muurattiin 1. 12. 1979 arvovaltaisen kutsuvierasjoukon läsnä ollessa. Sotilaskappelin vihki tarkoitukseensa 29. 11. 1980 piispa Kalevi Toiviainen.

Kannatus ja jäsenistö

Erityisesti on Mikkelin reserviupseerikerholla syytä kiittää Savon prikaatia, joka on auliisti auttanut sitä selviämään erilaisten tilaisuuksien järjestämisessä.

Maanpuolustuksen Tuki ry toimii edelleenkin vapaaehtoisen maanpuolustustoiminnan tukijana. Reserviupseerikerho osallistui myös Suur-Savon maanpuolustuksen kannatusyhdistyksen jäsenhankintakilpailuun. Näiden laitosten rahanhan-

kinta perustuu lahjoitusten ja arpajaisten lisäksi kunniakilpien, maanpuolustusmitalien, standaarien, kiitoskorttien ja adressien yms myyntiin. Myynnistä itsenäisyyden kynttilöiden myynti voitiin jättää reserviupseerinaisten tehtäväksi. Nämä pystyivät myös omilla myyjäisillään, arpajaisillaan ja muilla keinoin hankkimaan rahaa ja reserviupseerikerholla on ollut vuosittain syytä kiittää juuri heitä taloudellisesta tukemisesta. Heidän aineellinen ja jopa "aseellinenkin" tukensa on ollut korvaamatonta. He ovat myös elävöittäneet yhteisiä tilaisuuksia "veljeskerhonsa" kanssa tarjoten aineellisen lisäksi myös henkistäkin virkistystä.

Kerhotiedotteiden postituksessa ja muussakin tukemisessa on voitu kääntyä liikelaitosten ja yksityisten henkilöiden puoleen ja suhtautuminen on ollut yleensä myönteistä.

Johtokunnan kokouksiin on osallistunut tarvittaessa myös toimikuntien jäseniä. Tällä "laajapohjaisuudella" on se hyvä puoli, että toiminnan päättämävaiheessa on mukana mahdollisimman paljon asiantietoutta. Johtokunnan lisäksi on viime aikoina ollut nimettynä kymmenisen toimikuntaa lähinnä aatteellinen, ampuma-, retkeily- ja pelastuspalvelu, jäsen-, ohjelma-, talous-, urheilu- ja nuorten upseerien toimikunnat. Rahastonhoitajan löytämävaikeuksien vuoksi päädyttiin siihen, että jäsenmaksut ja muut varat kerää pankki ja sieltä palkattiin virkailija kirjaamaan tilitapahtumat.

Jäsenluku, joka ensimmäisellä vuosikymmenellä oli alle sadan, 40-luvulla 100 jäsenen yläpuolella, 50-luvulla 150 ja 200 välissä sekä 60-luvulla 300 jäsenen seutuvilla, on viimeiset 10 vuotta ollut seuraava:

1971	310
1972	276
1973	256
1974	239
1975	241
1976	257
1977	250
1978	273
1979	281
1980	285

Mikkeli oli sotien aikana tykistöaluetta. Nykyisin täällä toimii erillisenä tykistökilta, jonka upseerit kuuluvat ainakin suurelta osalta myös reserviupseerikerhoon. Vuonna 1978 oli toimintavuoden erityisenä tavoitteena nuorten upseerien saaminen mukaan toimintaan. Tässä tarkoituksessa reserviupseeriliitto järjestikin keväällä valtakunnallisen jäsenhankintakilpailun. Uusia jäseniä saatiinkin yhdistykseen lähes kaksikymmentä.

Nuorilla reserviupseereilla ei näy ennen ammattiin hakeutumista ja avioitumista riittävän aikaa ulkopuolisiin harrastuksiin, mutta näiden seikkojen järjestyttyä he ovat yleensä mukana maanpuolustustyössä.

Edellä olevasta voitaneen todeta selviävän reserviupseerien kuten muidenkin reserviläisten keskuudessa eläneen voimakkaan halun puolustaa tätä maata. He ovat vuosikymmenien aikana kehittäneet itseään voidakseen olla kykeneviä täyttämään paikkansa maanpuolustajien riveissä. Isänmaan puolesta taistelemisen tahto kannusti reserviläisiämme. Suomi pysyi maailman kartalla lähinnä reserviläisten yllättävän taidon sekä taistelutahdon ansiosta ja koko kansan uhrautuvan toiminnan takia. Tätä samaa henkeä löytyy tänään ja uskon sitä löytyvän tulevaisuudessakin.

Reserviläisten lippulinna valtakunnallisessa paraatissa 4. 6. 1980

Yrjö Larikka

Taloudellisesta maanpuolustuksesta

Mikkelin Sotilaspiirin nykyinen päällikkö everstiluutnantti Yrjö Larikka on pyynnöstämme laatinut taloudellista maanpuolustusta koskevan artikkelin keskittyen lähinnä meitä jokaista koskevaan varmuusvarastointiin.

Historiatoimikunta

15. lokakuuta 1980 Helsingin Sanomissa kyseli Eero Silvasti (kolumniotsikkona "Omat varat"): "Jos kuumaverinen arabimaailma pyhän vihansa voimassa tukkii ja polttaa toistensa öljylähteet; jos teollisuusmaat mobilisoisivat sotavoimansa valvomaan järjestystä ja toistensa sotavoimia; jos tankkerit siinä kuin muutkin kauppa-alukset jäävät lojumaan satamiin ja kansvainvälinen kauppa tyrehtyy; jos Itämeri, Rauhanmeri jäätyy; jos, jos, jos?" Jatkossa hän edellen kyselee, mitkä ovat suomalaisten mahdollisuudet selvittää em:n kaltaisista tai muista ulkonaisista tapahtumista johtuvista taloudellisista kriiseistä, joista sota saattaa olla vielä kaukana.

Edellä mainitun kaltaiset kysymykset, joita moni muukin kansalainen on huolestuneena tehnyt, liittyvät osana taloudellisen maanpuolustuksen laajaan kokonaisuuteen.

Taloudellinen maanpuolustus on viimeisimmän määritelmän mukaan yhteinen nimitys kaikille niille toimenpiteille, jotka ovat tarpeen, jotta väestön ja maanpuolustuksen eri alojen tavaroiden ja palvelusten tarve voidaan poikkeusoloissa tyydyttää vallitsevaan tilanteeseen sopeutetulla kohtuullisella huoltotasolla. Valmius näihin toimenpiteisiin ja poikkeusolojen varalta eräin osin jo valmiiksi suoritettut toimenpiteet ovat taloudellista puolustusvalmiutta.

Taloudellinen puolustusvalmius saadaan aikaan suunnitelmallisen, keskeisesti ohjatun puolustustaloudellisen suunnittelun tuloksena, siihen perustuvien valtiotodellisuuden päätösten sekä sen ja elinkeinoelämän yhteensovitettujen toimenpiteiden avulla.

Valtijohtoisesti alan suunnittelusta vastaa puolustustaloudellinen suunnittelukunta, jota koskeva laki on vuodelta 1960. Lain mukaan suunnittelukunnalle kuuluvat ne selvittely-, suunnittelu- ja järjestelytehtävät, jotka ovat tarpeen maan taloudellisen puolustusvalmiuden kehittämiseksi sekä väestön toimeentulon ja talouselämän turvaamiseksi poikkeuksellisten olojen aikana.

Pelkistetysti voidaan sanoa, että taloudellinen puolustusvalmius muodostuu organisatorisesta valmiudesta ja materiaalisesta valmiudesta. Edelliseen kuuluvat pelkän organisaation lisäksi toteuttamiskelpoiset valtion ja elinkeinoelämän toiminnan suunnitelmat poikkeusoloissa (ml säännöstelysuunnitelmat) ja niiden toteuttamiseksi tarpeellinen valmiuslainsäädäntö. Jälkimmäinen voidaan hyvin ilmaista myös sanoilla materiaallinen kriisinkestokyky, joka taasen ensisijaisesti muodostuu varmuusvarastoista ja korvaavan tuotannon suunnitelmista.

Koska otsikon aihepiiriä on tässä yhteydessä väkisininkin supistettava, keskitytään jäljempänä ensisijaisesti juuri varmuusvarastokysymykseen.

Varmuusvarastot

Puolustustaloudellisen suunnittelukunnan toimistopäällikkö teollisuusneuvos K H Pentti kirjoittaa toukokuun 1980 sotilasaikakauslehdessä, että "unohtamatta korvaavan tuotannon suunnitelmien merkitystä on kuitenkin todettava, että tarpeellinen kriisinkestokyky on pääosiltaan saavutettavissa vain riittävän varmuusvarastoinnin avulla. "Mitä ovat varmuusvarastot? Ne ovat sellaisia eri varastojien hallussa olevia poikkeusoloja varten aikaansaatuja varastoja, joiden käyttöönottoon tarvitaan viranomaisen lupa.

Monet kansainväliset ja kansalliset tekijät ovat vaikuttaneet siihen yleisesti tunnettuun kehitykseen viime vuosikymmeninä, että teollisuuden ja kaupan varastot ovat ratkaisevasti pienentyneet. Tällä hetkellä mainitaan tuontiraaka-ainneiden varastojen riittävän keskimäärin tuskin 2 kk:n tuotantoon. Kun energian kotimaisuusaste on alle 30 % ja leipäviljan omavaraisuus laskenut 50 %:n luokkaan, on kyllä tilanteen parantamiseen tarpeeksi aihetta.

Mikä on varmuusvarastotilanne ja millainen se voisi olla? Valtion varmuusvarastot perustuvat v 1958 annettuun varmuusvarastotilakiin. Niissä on tällä hetkellä öljytuotteita n 50 % perusvarastotavoitteesta ja aivan vähäisiä muita materiaali-eriä. Tilanteen parantaminen on jossain määrin lähdössä liikkeelle. Valtion v:n 1981 budjettiesityksen yleisperusteluista voidaan lukea mm: "Taloudelliseen maanpuolustukseen liittyvän varmuusvarastoinnin kehittämistä jatketaan, jolloin erityisesti nestemäisten poltto- ja voiteluaineiden varmuusvarastointia lisätään ottaen huomioon mm hallituksen hyväksymässä energiapoliittisessa ohjelmassa esitetyt suuntaviivat. Vuodeksi 1981 ehdotetaan nestemäisten poltto- ja voitelu-

aineiden varmuusvarastoinnin menoihin yhteensä 180 milj mk, mistä 126 milj mk siirtona varmuusvarastorahastoon öljytuotteiden hankintoja varten. Kyseessä olevat menot katetaan varmuusvarastointimaksun tuotolla. Muiden tuonnin varassa olevien raaka-aineiden ja tarvikkeiden kriisitilanteiden varalta tapahtuvan varastoinnin kehittämistä yhteistyössä teollisuuden kanssa selvitetään.”

Viimeisenä oleva lause viittaa siihen, että valtion varmuusvarastojen lisäksi voisi olla muitakin samaa tarkoitusta palvelevia varastoja. Puhutaan yksityisistä lakisääteisistä velvoitevarastoista ja yksityisistä sopimusperustaisista turvavarastoista. Tällä hetkellä kumpaakin koskeva lainsäädäntö puuttuu. Aikaisemmin on ollut edelliseen ryhmään kuuluvana tuontipolttoaineita ja viljaa koskevia varastointivelvoitteita. KH Pentin mukaan yksityiset velvoitevarastot sopisivat hyvin esim lääkkeille ja niiden raaka-aineille, maatalouden suoja-aineille ja elektroniikka-alan komponenteille.

Em sopimusperustaiset turvavarastot on suunnittelussa käytetty työnimi, joka tarkoittaa sitä, että säädettäisiin laki tai lakeja, joilla myönnetään vapaaehtoisia varmuusvarastoja pitävälle yhteisöille tai yrityksille oikeuksia takavarikkosuojaan, verohelpotuksiin, korkosubventioihin yms, jos ne tekevät sopimuksia esim kauppa- ja teollisuusministeriön kanssa selvästi määriteltyjen puitteiden mukaisista varastoista. ”Karmaiseva” totuus huolestuneiden kansalaisten kannalta on siis kuitenkin se, että tämän hetken valmius mahdollistaa vain valtion varmuusvarastoinnin ja senkin mittasuhteiltaan varsin rajattuna.

Vakuutusmaksusta tässäkin kysymys

Taloudellinen puolustusvalmius on siis varsin keskeneräinen. Tämä koskee erityisesti materiaalista valmiutta ja sen tärkeintä osaa varmuusvarastoja. Silmät alkavat kuitenkin vähitellen avautua näkemään ne riskit, joihin tulevaisuudessa laiminlyönnit saattaisivat johtaa. Tässäkin on kysymys ikävistä mutta välttämättömistä vakuutusmaksuista isänmaamme tulevaisuuden varalle. Jokainen reserviupseeri voi asiassa omalta osaltaan vaikuttaa levittämällä valistusta ympäristöönsä aina kun se on mahdollista, jotta syntyisi lopulta poliittista tahtoa tämänkin maanpuolustuksen tärkeän osa-alueen hoitamiseksi.

1. RUL:n kultaisen ansiomerkin saaneet

Majuri Arvi Vanonen	1941	Yliluutnantti	
Kapteeni Erkki J. Saarinen	1941	Eino Vahvaselkä	1965
Luutnantti Pentti Iisalo	1944	Kapteeni Eero Heilala	1966
Luutnantti Lauri Äijö	1944	Kenraalimajuri	
Kapteeni Väinö Molander	1945	Jouko Hynninen	1967
Kapteeni Mauno Nuutilainen	1945	Majuri Reino Hämäläinen	1971
Jalkaväenkenraali		Kapteeni Onni Valtonen	1973
Taavetti Laatikainen	1951	Kapteeni Jaakko Simolinna	1974
Kapteeni Aukusti Pasanen	1951	Kapteeni Mauno Punkka	1978
Luutnantti O.A. Blomqvist	1951	Kapteeni Antti Auriola	1978
Everstiluutnantti		Yliluutnantti	
Matti Nevasaari	1952	Rauno Tarkiainen	1980
Kapteeni Kalervo Kuokkanen	1955	Kapteeni Erkki Kuukka	1980
Kapteeni Pentti Jokivaara	1955	Yliluutnantti Martti Tarvainen	1980
Majuri Yrjö Kaarre	1965	Luutnantti Veikko Hapuli	1980
Kapteeni Antti Vahvaselkä	1965	Kapteeni Jussi Sinkkonen	1980

Viisi viimeistä ansiomerkkiä luovutetaan 50-vuotisjuhlassa. 31. 1. 1981

2. Kerhon pienoislipun saaneet

Lipun N:o	Luovutus päivä	Saaja
1	31. 1. 1970	Mikkelin Reservinupseerit ry
2	-,,-	Mikkelin Reservinupseerien Naiset ry
3	-,,-	Yrjö Kaarre
4	-,,-	J.A. Hari
5	-,,-	Eero Jokilehto
6	-,,-	Savon Prikaati
7	-,,-	Mikkelin Varuskunnan Upseerikerho
8	-,,-	Mikkelin kaupunki
9	31. 1. 1971	Martti Tarvainen
10	-,,-	Jorma Suomalainen
11	-,,-	Esko Sauli
12	12. 12. 1972	Sylvi Roni
13	-,,-	Aukusti Pasanen
14	13. 2. 1973	Reino Hämäläinen
15	-,,-	Jaakko Simolinna
16	-,,-	Hannu Kopra
17	25. 2. 1973	Suur-Savon Reserviupseeripiiri ry
18	1. 3. 1973	Alpo Karjalainen

19	25. 3. 1973	Varkauden Reserviupseerikerho ry
20	15. 8. 1973	Pauli Laitinen
21	27. 10. 1974	Eero Heilala
22	25. 1. 1975	Antti Vahvaselkä
23	-,-	Onni Valtonen
24	-,-	Viljo Lyytikäinen
25	31. 1. 1975	Mäntyharjun Reservinupseerit ry
26	5. 4. 1975	Mikkelin Reservinupseerit ry
27	30. 1. 1976	Jussi Sinkkonen
28	-,-	Ilmari Kaartinen
29	24. 4. 1976	Veikko Hapuli
30	18. 9. 1976	Pieksämäen Reserviupseerikerho ry
31	28. 5. 1978	Eino Vahvaselkä
32	9. 7. 1978	Eero Hasu
33	3. 12. 1978	Antti Auriola
34	28. 1. 1978	Vapaussodan Invalidit ry
36	16. 3. 1980	Ristiinan Reservinupseerit ry
37	28. 3. 1980	Mauno Punkka
38	16. 6. 1980	Rauno Tarkiainen
39	4. 7. 1980	Erkki Kuukka
40	9. 11. 1980	Savonlinnan Reserviupseerikerho ry
41	27. 11. 1980	Mikkelin maalaiskunta
42	-,-	Anttolan kunta
43	31. 1. 1981	Mikkelin Sotilaspiirin Esikunta
44	-,-	Mikkelin Varuskuntasuittokunta
45	-,-	Mikkelin Mieslaulajat
46	-,-	Matti Flinkkilä
47	-,-	Pentti Jokivaara
48	-,-	Keijo Astala
49	-,-	Antti Sajaniemi
50	-,-	Allan Kemppinen
51	-,-	Pentti Kaijala

Pienoisliput N:o 43-51 luovutetaan 50-vuotisjuhlassa 31. 1. 1981

3. Mikkelin reserviupseerikerhon puheenjohtajat, sihteerit ja johtokunnan jäsenet 1931–1981

PUHEENJOHTAJAT

Res.luutnantti	J. A. Hari	1931–1934
Kapteeni	E. J. Saarinen	1935–1942
Kapteeni	Väinö Molander	1943–1950
Kapteeni	Aukusti Pasanen	1951–1958
Kapteeni	Antti Vahvaselkä	1959–1962
Kapteeni	Esko Sauli	1963–1964
Yliluutnantti	Matti Flinkkilä	1965–1966
Yliluutnantti	Jorma Suomalainen	1967–1969
Yliluutnantti	Martti Tarvainen	1970–1972
Kapteeni	Antti Auriola	1973–

SIHTEERIT

Res.vänrikki	F. E. Lättilä	1931–1934
Res.ins.luutnantti	Yrjö Kaarre	1935–1939
Luutnantti	Mauno Nuutilainen	1940–1942
Luutnantti	Olavi Pekkanen	1943–1944
Kapteeni	Mauno Nuutilainen	1945–1948
Kapteeni	Pentti Jokivaara	1949–1954
Vänrikki	Martti Koulu	1955
Luutnantti	Eino Vahvaselkä	1956–1957, 1960
Luutnantti	Kauko Rosenqvist	1958
Vänrikki	Erkki Kakkonen	1959
Luutnantti	Yrjö Kalervo	1961–1962
Vänrikki	Allan Kempainen	1963
Vänrikki	Kalevi Tetri	1964–1966
Vänrikki	Pertti Väresmaa	1967
Vänrikki	Leo Turunen	1968–1970
Vänrikki	Pentti Kaijala	1971–1975
Yliluutnantti	Martti Juvakka	1976–1977
Yliluutnantti	Tuomo Moilanen	1978–

JOHTOKUNTAAN KUULUNEET (Sukunimet aakkosjärjestyksessä)

Vänrikki	Matti Ahvenainen	1967
Luutnantti	O. A. Blomqvist	1937–1959
Luutnantti	Matti Hakavuori	1977–1978
Yliluutnantti	Rafael Halminen	1971–1972
Luutnantti	Veikko Hapuli	1973–1976
Kapteeni	J. A. Hari	1947–1948

Kapteeni	Eero Hasu	1972–
Vänrikki	Antero Heikkilä	1963
Lutnantti	Taavi Heikkinen	1940–1942
Majuri	Eero Heilala	1955–1961
Vänrikki	Sakari Heilala	1973–1978
Vänrikki	Pentti Heiskanen	1964–1965
Lutnantti	Kari Honkanen	1979–
Yliluutnantti	Reino Honkanen	1956–1959
Vänrikki	Seppo Häkkinen	1966–1970
Kapteeni	Urho Hyrskykari	1945
Kapteeni	Antti Hyvärinen	1943–1944
Vänrikki	Juha Hyttinen	1960–1961
Vänrikki	Risto Hölttä	1945
Kapteeni	Pentti Iisalo	1962
Kapteeni	Pentti Jokivaara	1955–1960
Yliluutnantti	Keijo Juurinen	1958–1963
Yliluutnantti	Martti Juvakka	1976–
Majuri	Yrjö Kaarre	1946
Yliluutnantti	Ilmari Kaartinen	1971–1975
Lutnantti	Pentti Kajjala	1976–1978, 1980–
Lutnantti	Kari Kaltio	1979–
Vänrikki	Allan Kemppinen	1964–1965
Vänrikki	Jouko Kervinen	1979
Res.lutnantti	E.Keskitalo	1932–1934
Kapteeni	Reino Kirjalainen	1949–1951, 1955–1957
Vänrikki	Pentti Klemola	1964–1965
Lutnantti	Seppo Koivula	1980–
Yliluutnantti	Heikki Koponen	1952–1959
Vänrikki	Hannu Kopra	1967–1972
Vänrikki	Martti Koulu	
Kapteeni	Kalervo Kuokkanen	1954–1942, 1945–1948
Lutnantti	Pertti Kuosmanen	1973–1976
Kapteeni	Erkki Kuukka	1973–1978
Vänrikki	Sakari Kuukkanen	1973–1978
Vänrikki	Johannes Lahti	1961–1962
Lutnantti	Jorma Laitinen	1974–
Vänrikki	Raimo Laitinen	1973
Yliluutnantti	Erkki Lounatvuori	1960–1962
Vänrikki	Pekka Luoto	1964–1965
Yliluutnantti	Viljo Lyytikäinen	1957–1962
Majuri	Ragnar Magnusson	1946–1948
Vänrikki	Kyösti Mehtälä	1971–1975
Lutnantti	Erkki Miettinen	1973–1978
Yliluutnantti	Tuomo Moilanen	1978–

Kapteeni	Väinö Molander	1940–1942
Lutnantti	Teuvo Noren	1948–1949
Vänrikki	Jorma Ojapelto	1963–1966
Kapteeni	Aukusti Pasanen	1935–1950
Res.vänrikki	V.Pasanen	1931
Vänrikki	Keijo Pervilä	1970–1971
Vänrikki	Eero Piispanen	1954
Res.lutnantti	E.Pulkkinen	1931–1934
Kapteeni	Olavi Pylkkänen	1944–1945
Kapteeni	Eero Raevaara	1945–1948
Everstiluutnantti	Aulis Rajas	1952–1954
Res.lutnantti	V.Roos	1935–1936
Res.lutnantti	A.R.Rossi	1937–1939
Vänrikki	Aarne Rummukainen	1960
Res.insinööriluutnantti	V.Ruuskanen	1931–1934
Vänrikki	E.Ryynänen	1943–1944
Lutnantti	K.Saarenheimo	1950–1953
Yliluutnantti	Antti Sajaniemi	1976–
Yliluutnantti	Markku Salo	1979–
Kapteeni	Jaakko Simolinna	1969–1971
Kapteeni	Jussi Sinkkonen	1969–1971
Yliluutnantti	Jorma Suomalainen	1966
Lutnantti	Arvo Suuronen	1949–1955
Lutnantti	Rauno Tarkiainen	1967–1970
Yliluutnantti	Kalevi Teräsalmi	1952–1956
Vänrikki	Kalevi Tetri	1967–1968
Vänrikki	Matti Toivakka	1956–1958
Vänrikki	Jorma Turunen	1961–1962
Vänrikki	Leo Turunen	1968–1970
Vänrikki	Juhani Tuukkanen	1963–1966
Kapteeni	Antti Vahvaselkä	1952–1954
Yliluutnantti	Eino Vahvaselkä	1959–1968
Yliluutnantti	Uolevi Valjakka	1979–
Vänrikki	Pekka Valtola	1972
Yliluutnantti	Onni Valtonen	1962–1966
Majuri	Arvi Vanonen	1946–1951
Vänrikki	Martti Willberg	1972
Vänrikki	Pertti Väresmaa	1966
Vänrikki	Olavi Ylä-Kotola	1967–1968

Yhdistyksen juhlavuoden 1981 hallitus. Istumassa vasemmalta lukien ylil Antti Sajaniemi, varapuheenjohtaja kapt Eero Hasu, puheenjohtaja kapt Antti Auriola, perinneupseeri ylil Martti Tarvainen ja ltn Pentti Kaijala. Seisomassa vasemmalta ylil Uolevi Valjakka, ltn Kari Kaltio, ltn Jorma Laitinen, ylil Markku Salo, ylil Martti Juvakka, ylil Tuomo Moilanen ja ltn Seppo Koivula.

NYKYINEN HALLITUS

Puheenjohtaja kapteeni Antti Auriola
 Varapuheenjohtaja kapteeni Eero Hasu

Jäsenet:

luutnantti Kari Honkanen,
 yliluutnantti Martti Juvakka,
 luutnantti Pentti Kaijala,
 luutnantti Kari Kaltio,
 luutnantti Seppo Koivula,

luutnantti Jorma Laitinen
 yliluutnantti Tuomo Moilanen.
 yliluutnantti Antti Sajaniemi
 yliluutnantti Markku Salo
 yliluutnantti Uolevi Valjakka

Sihteeri yliluutnantti Tuomo Moilanen
 Jäsensihteeri yliluutnantti Martti Juvakka
 Rahastonhoitaja luutnantti Seppo Koivula

4. Urheilutilasto

Suur-Savon reserviupseeriipiirin mestaruuden saavuttaneet Mikkelin reservinupseerit:

Maastokilpailun mestarit:

1962 ylil Sulo Parkkinen	45 v
1964 ltn Rauno Tarkiainen	yl
1967 vänr Pentti Lampinen	yl
1967 ltn Rauno Tarkiainen	35 v
1972 ltn Tauno Muinonen	yl
1972 ltn Rauno Tarkiainen	35 v
1974 ltn Rauno Tarkiainen	35 v
1976 ltn Jorma Manninen	yl
1977 ylil Rauno Tarkiainen	45 v
1978 insylil Heikki Kirppu	35 v
1979 kapt Antti Auriola	50 v
1980 ylil Jorma Manninen	yl
1980 kapt Mauno Punkka	50 v

Talvikilpailun mestarit:

1962 ltn Sulo Parkkinen	45 v
1964 ltn Rauno Tarkiainen	yl
1966 ltn Rauno Tarkiainen	yl
1966 ylil Sulo Parkkinen	45 v
1967 ylil Reino Honkanen	45 v
1968 vänr Pentti Lampinen	yl
1968 ltn Viljo Lyytikäinen	45 v
1970 ltn Rauno Tarkiainen	35 v
1976 insylil Heikki Kirppu	35 v
1976 ylil Rauno Tarkiainen	45 v
1980 kapt Erkki Kuukka	50 v
1980 kapt Erkki Kuukka	50 v
1980 insylil Heikki Sovasmaa	45 v
1980 ylil Jorma Manninen	35 v

Sotilaskolmiottelun mestarit:

1969 ltn Matti Vahvaselkä	yl
ylil Erkki Kuukka	35 v
1971 ylil Erkki Kuukka	yl
lääkltn Matti Vahvaselkä	35 v
1972 ylil Erkki Kuukka	35 v
1973 lääkltn Matti Vahvaselkä	35 v

1975 kapt Erkki Kuukka	35 v
1976 lääkltn Matti Vahvaselkä	35 v
1977 kapt Erkki Kuukka	45 v
1978 kapt Erkki Kuukka	45 v
1979 lääkltn Matti Vahvaselkä	35 v
1980 lääkltn Matti Vahvaselkä	45 v

Pienoiskivääri 3x20 ls: mestarit:

1964 vänr Veikko Tuovinen	502 yl
insltn Heikki Hietalahti	502 im
1968 vänr Veikko Tuovinen	500 yl
kapt Jussi Sinkkonen	477 vet
1969 kapt Jussi Sinkkonen	446 vet
1970 vänr K Sinkkonen	495 yl
1973 vänr Jouko Hietalahti	561 yl
(ResUL:n mestari)	

1975 vänr Jouko Hietalahti	559 yl
1977 vänr Jouko Hietalahti	569 yl
1978 vänr Jouko Hietalahti	569 yl
1979 ltn Teuvo Tuovinen	473 im
1980 vänr Jouko Hietalahti	567 yl

Pienoiskivääri 60 ls makuu:

1977 vänr Jouko Hietalahti	592 yl
1978 vänr Jouko Hietalahti	588 yl
1980 vänr Jouko Hietalahti	592 yl

Kenttäammunta:

1968 kapt Jussi Sinkkonen	76 vet
1969 kapt Jussi Sinkkonen	88 vet
1974 vänr Teuvo Tuovinen	117 yl
1975 vänr Teuvo Tuovinen	139

Pistooli:

1964 ltn Paul Autere	574 (isopistooli)
1968 kapt Jussi Sinkkonen	528 vet
1969 kapt Jussi Sinkkonen	512 vet

5. Kerhon edustus Suur-Savon Reserviupseeripiirissä

Puheenjohtajat

1952–1952	kapteeni Aukusti Pasanen
1959–1968	majuri Yrjö Kaarre
1968–1970	majuri Eero Heilala
1970–1972	kapteeni Jaakko Simolinna
1973–1977	kapteeni Mauno Punkka
1978	luutnantti Matti Hakavuori
1978–	yliluutnantti Kari Mennander

Varapuheenjohtajat

1956–1959	luutnantti O. A. Blomqvist
1961	kapteeni Eero Heilala

Piirihallituksen jäseniä Mikkelin Reservinupseerikerhosta on ollut kaksi (2) ja heidän varamiehiään samoin kaksi (2) vuodesta 1963 lähtien. Sitä ennen (1952–1962) oli yksi ja yksi varamies. Luettelo karttuisi liian pitkäksi tässä julkaista.

HISTORIATOIMIKUNTA

vasemmalta Martti Tarvainen, Keijo Astala, Kalevi Raatikainen, Reino Hämäläinen ja Antti Auriola.

50-VUOTISJUHLALLISUUKSIEN TUKIJAT

Mikkelin kaupunki
Mikkelin maalaiskunta
Anttolan kunta

Etelä-Savon Osuuspankki
Etelä-Savon Säästöpankki
Helsingin Osakepankki
Kansallis-Osake-Pankki
Kantolan Renkas Oy
Kenkä-Savo Oy
Keskusosuusliike Hankkija
Kone-Sähkö Oy
Mehtälä & Seppälä Oy
Mikkelin Autokunnostamo Oy
Mikkelin Automyynti Oy
Mikkelin Autotarvike Oy
Mikkelin Ensimmäinen Apteekki
Mikkelin Keskus-Apteekki
Mikkelin Osuusmeijeri
Mikkelin Rautakauppa Oy
Mikkelin Uusi Apteekki
Mikkelin Valokuvausliike Oy
Nojonen Oy
Nuijamies Oy
OK-Liha
Onninen Oy
Oskar Laitinen Oy
Osuuskauppa Suur-Savo
Osuusteurastamo Karjaportti
Pohjola-Yhtiöt
Postipankki
Pursiainen Oy
E Pusa Oy
Rakennusliike A Asikainen Oy
Rakennusliike Eero Keränen Oy
Olavi Räsänen Oy
Savon Urheilukeskus Oy
Siimet Yhtymä
Suomen Yhdyspankki Oy
Sähkövaruste Oy Elektro-Armatur
A Toivakka Oy

KANNATTAKAA TUKIJOITAMME

